მშრომელთა ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ხუთშაბათი 21 ნოემბერი 1940 წ. № 270 (5971) ფასი 10 კაპ.

ქართლის რაიონებში მევენახეობის შემდგომი განვითარებისათვის

საქართველოში მევენახეობის განვითარებას მრავალი საუკუნის ისტორია აქვს, მაგრამ ნამდვილი აყვავება მან მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში განიცადა. ნაცვლად 1921 წლის 30.000 ჰექტარისა, ვენახების ფართობი აყვანილია 50.000 ჰექტარამდე, ხოლო მოსავლიანობა ჰექტარზე ზოგან 150 ცენტნერს აღწევს. საქართველოში მევენახეობა სოფლის მეურნეობის უმნიშვნელოვანეს დარგს წარმოადგენს. ყოველწლიურად ინერგება ვაზის საუკეთესო ჯიშები, უმჯობესდება ყურძნის პროდუქცია, „საქართველოს ღვინო სამართლიანად ითვლება ჩვენი ქვეყნის ერთერთ საუკეთესო ღვინოდ“ **(ლ. ბერია).**

ქართლში ვაზი საუკეთესოდ ხარობს. ქართლის რაიონებში გავრცელებული ჯიშები: ატენური, გორული მწვანე, მუხრანული, ქვიშხური, გლდანური და სხვ. საუკეთესო, ნაზ, სასიამოვნო ღვინოებს იძლევიან. აქ ბევრი შეიძლება დამზადდეს კერძოდ შამპანურის მასალა, აგრეთვე სუფრის ჯიშის მაღალხარისხოვანი ყურძენი.

მევენახეობის შემდგომი განვითარების დარგში დიდი ამოცანებია დასახული. 1944 წლისათვის საქართველოში ვენახების ფართობი გეგმით 80.000 ჰექტარს გადააჭარბებს. კერძოდ, ქართლის რაიონებში, სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მიმდინარე წლის 15 ოქტომბრის დადგენილებით, 1945 წლის დამლევისათვის ვენახების ფართობი მარტო კოლმეურნეობებში ახლანდელი 2.286 ჰექტარიდან აყვანილი იქნება 10.658 ჰექტარამდე. ქართლის სოფლის მეურნეობაში მევენახეობა გადაიქცევა კოლმეურნეობათა და კოლმეურნეთა შეძლებულობის შემდგომი ზრდის კიდევ უფრო მძლავრ, დაუშრეტელ წყაროდ.

ქართლის რაიონების შემდგომი აყვავების სტალინური გეგმით მარტო 1941 წელს კოლმეურნეობებში ახალი ნამყენი ვენახი გაშენებულ უნდა იქნას 766 ჰექტარზე, ხოლო ამერიკული ვაზის სადედეები — 110 ჰექტარზე. გარდა ამისა, ქართლის რაიონებში წელს შემოდგომაზე უნდა გაშენდეს 535 ჰექტარი ახალი ვენახები, ამავე დროს უნდა გამოვყოთ და დავჯავშნოთ საკენახე ფართობები იმ რაოდენობით, რაც უზრუნველჰყოფს 1941-45 წლებში ვაზის გაშენების გეგმის შესრულებას.

ვენახების გაშენების საშემოდგომო გეგმის შესასრულებლად ქართლის რაიონებს დარგვის დაწყებამდე ორი-სამი თვით ადრე უნდა მოემზადებინათ ნიადაგი. პლანტაჟი მზად უნდა ყოფილიყო აგვისტოს ბოლო რიცხვებისათვის მაინც, ადრევე უნდა დაეწყოთ მომავალი წლის გაზაფხულის სამუშაოებისათვის ნიადაგის მომზადება და სხვ. მაგრამ ზოგან ამ სამუშაოებს სერიოზული ყურადღება არ ექცევა. მაგალითად, გორის მტს-ს საშემოდგომო პლანტაჟის გეგმა აგროტექნიკურ ვადებში არ შეასრულებია. აქ პლანტაჟის მომზადება გააჭიანურეს მიწგანის მომსახურების კოლმეურნეობებშიც. საკენახე ნიადაგის მომზადებაში ჩამორჩნენ აგრეთვე კასპის რაიონი და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქი.

პლანტაჟის მომზადებასთან ერთად ახლა დაჩქარებით უნდა ჩატარდეს საკენახე ნიადაგის გადახვნა, დაფარცხვა და გასწორება, შემდეგ კი ვაზის დარგვა. გორის რაიონში უკვე დაიწყეს სანერგეებიდან ნამყენი ვაზის ამოღება, მაგრამ ამავე დროს არ სწარმოებს ვაზის მუდმივ ადგილზე დარგვა. ვენახის გაშენების ნერგის მთლიანად ამოღებამდე გაჭიანურება ნიშნავს შევამციროთ გახარების პროცენტი, საფრთხეში ჩავაგდოთ ვენახის გაშენების გეგმის დროზე შესრულება. ეს კი შეუწყნარებელია.

პარტიისა და მთავრობის დადგენილებით ქართლის თვითეული რაიონისათვის შერჩეულია ვაზის მაღალხარისხოვანი ჯიშები. გორის, ხაშურის და დუშეთის რაიონებს, აგრეთვე სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქს ნერგი საკმაოზე მეტიც აქვს, ხოლო თეთრიწყაროს, კასპისა და ქარელის რაიონებში აკლიათ 200 ჰექტარზე მეტი ფართობისათვის საჭირო ნამყენი. საჭიროა საქმიწსახკომმა და რაიმიწგანებმა ახლავე გაითვალისწინონ ეს მდგომარეობა და ნერგით უზრუნველჰყონ ყველა რაიონი, ყველა კოლმეურნეობა.

ჩამორჩენაა ნაკელისა და სათბურების მომზადებაშიც. სამხრეთ-ოსეთში აქამდე არ დაუწყიათ სათბურების აგება. გორში მისი მხოლოდ კედლებია ამოყვანილი, კასპში კი მასალის მიზიდვის მეტი თითქმის არაფერი გაუკეთებიათ. თუ მშენებლობა ასეთი ტემპით გაგრძელდა, ცხადია, იგი დაწესებულ ვადაზე ვერ დამთავრდება და საფრთხეს შეუქმნის ნერგით უზრუნველყოფის საქმეს.

წელს ქარელის რაიონს არ შეუსრულებია ვაზის მყნობის გეგმა. ამავე დროს ცუდი მუშაობის შედეგად 128.000 ძირი ნამყენიდან აქ პირველი ხარისხისა მხოლოდ 30.000 ძირამდეა. გორში პირველი ხარისხის ნამყენის გამოსავლიანობა 37,5 პროცენტს არ აღემატება. ეს დიდი ჩამორჩენაა.

მომავალი წლის გაზაფხულზე ქართლის რაიონებში უნდა დაამყნონ 4.688.000 ძირი ვაზი, რისთვისაც საჭიროა 120-სანტიმეტრიანი 1.709.000 ლერწი. საძირეების აჭრის დრო უკვე დადგა. ლერწის აჭრასთან ერთად სათბურებისა და მყნობელთა კადრების მომზადება, ახალი სადედეების გაშენება და სხვა მიმდინარე სამუშაოები უსაყვედად უნდა შეასრულოთ დაწესებულ ვადაზე.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მიმდინარე წლის 15 ოქტომბრის დადგენილებით უაღრესად სერიოზული ამოცანებია დასახული ქართლის რაიონების სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის უზრუნველსაყოფად. ადგილობრივმა პარტიულმა, საბჭოთა და სამიწათმოქმედო ორგანოებმა, კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა სერიოზული ყურადღება უნდა მიაქციონ მევენახეობის სამუშაოებში არსებული ჩამორჩენის უახლოეს დღეებში გამოსწორებას.

ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ იმისათვის, რომ პარტიისა და მთავრობის 15 ოქტომბრის დადგენილებით გათვალისწინებულ სხვა სამუშაოებთან ერთად წარმატებით შეასრულოთ ქართლის რაიონებში სამრეწველო მევენახეობის შემდგომი განვითარების ხუთწლიანი გეგმა.

ფ. ენგელსის 1888-1891 წლების წერილები

კ. მარქსისა და ფ. ენგელსის თხზულებათა XXVIII ტომის გამოცემა

უახლოეს ხანში გამოდის კ. მარქსისა და ფ. ენგელსის თხზულებათა XXVIII ტომი, რომელიც დამზადებულია საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის მიერ. ეს ტომი შეიცავს ენგელსის 1888-1891 წლების პერიოდის 226 წერილს. აქედან 130 წერილი რუსულ ენაზე პირველად ქვეყნდება. წერილები მიმართულია ევროპისა და ამერიკის სოციალისტური მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწეებისადმი. მოთავსებულია აგრეთვე ნაწყვეტი „მოგზაურობა ამერიკაში“, რომელიც ენგელსის მიერ დაწერილია გემზე, 1888 წელს ამერიკისაკენ მგზავრობის დროს. „დამატებებში“ მოცემულია ფ. ენგელსის მიერ რედაქტირებული ორი პამფლეტი.

ამ ტომში გამოქვეყნებულ წერილებს უდიდესი თეორიული და პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვთ. ისინი აშუქებენ XIX საუკუნის დამლევის სოციალიზმისა და მუშათა მოძრაობის ისტორიას და წარმოადგენენ მარქსისტული ანალიზის, მეცნიერული განჭვრეტისა და მოქმედების სახელმძღვანელოს ბრწყინვალე ნიმუშებს.

მთელს მიწერმოწერაში წითელი ძაფივით არის გავლებული პროლეტარიატის რევოლუციური პარტიის, როგორც სოციალისტური რევოლუციისა და პროლეტარიატის დიქტატურის იარაღის, შექმნისა და ყოველნაირად განმტკიცებისათვის ბრძოლის იდეა. (საკდესი).

დამგკიცებულია კავშირის საბჭოს არჩევნების საოლქო საარჩევნო კომისიები

კაუნასი, 19 ნოემბერი (საკდესი). ლიტვის სს რესპუბლიკის დროებითი უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა დაამტკიცა ლიტვის სს რესპუბლიკიდან კავშირის საბჭოს არჩევნების ყველა 10 საოლქო საარჩევნო კომისია. კომისიების შემადგენლობაში არიან მოწინავე მუშები, გლეხები, საბჭოთა ინტელიგენციის წარმომადგენლები.

რესპუბლიკის ქალაქებსა და სოფლებში ხალხმრავალი მიტინგები ტარდება. მშრომელთა სიტყვები გამსჭვალულია მხურვალე პატრიოტიზმისა და აღფრთოვანების გრძნობით.

საბჭოთა კავშირის ხალხთა ენები

სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ნ. ი. მარის სახელობის ენისა და აზროვნების ინსტიტუტი შიუდგა კაპიტალური ნაშრომის — „საბჭოთა კავშირის ხალხთა ენების“ გამოცემას. მთელ რიგ კრებულებში აღწერილი იქნება ჩვენი სამშობლოს ხალხთა დაახლოებით 150 ენა, მოყვანილ იქნება ცნობები თვითეული ენის გავრცელების ტერიტორიის, ამ ენაზე მოლაპარაკე მოსახლეობის რაოდენობის შესახებ და ძირითადი ეთნოგრაფიული მასალები.

რიონჰესელების გამარჯვება

ქუთაისი, 20 ნოემბერი (საკდესი). რიონჰესის კოლექტივმა, რომელიც სოციალისტურ შეჯიბრებაშია ჩაბმული დნეპროჰესის კოლექტივთან, ახალ გამარჯვებას მიაღწია.

20 ნოემბრისათვის რიონჰესმა ელექტროენერგიის გამომუშავების წლიური გეგმა 100,5 პროც. შეასრულა. საკუთარ საჭიროებაზე დახარჯულია 239,3 ათასი კილოვატსაათით ნაკლები ენერგია, პროდუქციის თვითღირებულება შემცირებულია 0,2 პროცენტით.

ქრონიკა

სსრ კავშირის სახკომსაბჭომ ამხ. **ფ. ვ. იაშჩენკი** დანიშნა სსრ კავშირის სახელმწიფო კონტროლის სახალხო კომისრის მოადგილედ (კადრების დარგში) და შეიყვანა იგი სსრ კავშირის სახელმწიფო კონტროლის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის შემადგენლობაში. (საკდესი).

21 ნოემბერს, საღ. 9 საათზე, საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის თბილისის ფილიალის სალექციო დარბაზში (რუსთაველის პროსპ. № 33/35) პარტიელთა ინფორმაციისათვის შესდგება პროფესორ **კ. ბაქრაძის** ლექცია რუსულ ენაზე.

თემა „იდეების როლი საზოგადოების განვითარებაში“.

შესვლა მისაწვევი ბილეთებით.

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილება.

საქართველოს მშრომელთა დელეგაცია ლვოვში

ლვოვი. 19 ნოემბერი **(ჩვენი სპეც. კორესპონდენტისაგან).** დღეს ლვოვი სადღესასწაულოდ არის მორთული. ფართოდ გაჩაღებულია წინასაარჩევნო კამპანია. ქუჩები მორთულია პლაკატებით, ლოზუნგებით, მოწოდებებით, საქართველოს დელეგაციის ჩამოსვლამ ახალი აღფრთოვანება გამოიწვია. გამოაკრეს ლოზუნგები: „ვინც ხალხთა მეგობრობის მომხრეა, ხმა მიეცით კომუნისტებისა და უპარტიოების ბლოკს“.

დელეგაციის ჩამოსვლის დღეს ლვოვის საოლქო საბჭოს აღმასკომში მოხდა დელეგაციის მიღება, რომელსაც დაესწრნენ საოლქო და საქალაქო პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, გარნიზონის უმაღლეს მეთაურთა შემადგენლობა, მწერლები, მსახიობები, ხელოვნების ოსტატები. წარმოითქვა სიტყვები დიდი ბელადის, მშობლიური **სტალინის,** დიდი რუსი ხალხის და მისი ღირსეული შვილის **ვ. მ. მოლოტოვის,** უკრაინის ბოლშევიკების ხელმძღვანელის ამხანაგ **ნ. ხრუშჩოვის,** ქართველი ხალხის საამაყო შვილის **ლ. პ. ბერიას** პატივსაცემად. უკრაინის ხალხის პატივსაცემად და ხალხთა სტალინური მეგობრობის შესახებ მგზნებარე სიტყვა წარმოსთქვა თ. ჭავჭავაძემ. მწერალმა ვანდა ვასილევსკაიამ თავის საპასუხო სიტყვაში აღნიშნა, რომ საქართველოს დელეგაციასთან შეხვედრა და მიღებული შთაბეჭდილებები კიდევ უფრო აძლიერებენ სიყვარულს დიადი საბჭოთა ხალხისადმი.

19 ნოემბერს დელეგაცია შეუდგა ქალაქის დათვალიერებას. დელეგატები ავიდნენ კოშკის მთაზე, საიდანაც გადაშლილია ამ უძველესი უკრაინული ქალაქის მთელი პანორამა. თეთრ პოლონელებთან ბრძოლის დროს ბუდიონის ცხენოსანმა არმიამ, რომელიც ლვოვს მიუახლოვდა, ეს მთა აირჩია როგორც შეტევის გამოსავალი პუნქტი.

დიდხანს სტკბებოდნენ დელეგატები ლვოვის სიმშვენიერით. აქედან ისინი გაემართნენ წითელი არმიის იმ მებრძოლთა და მეთაურთა საფლავისაკენ, რომლებიც შარშან დაიღუპნენ დასავლეთ უკრაინის განმათავისუფლებელ ბრძოლაში ლვოვის აღების დროს. აქვე ახლოს არის დიდი უკრაინელი მწერლის ივანე ფრანკოს საფლავი, რომელიც აგრეთვე ინახულეს დელეგატებმა. დელეგაციის სახელით ფრანკოს საფლავი გვირგვინით შეამკო დელეგაციის ხელმძღვანელმა ამხ. გ. კიკნაძემ.

დელეგატები გაემართნენ ლვოვის ცნობილი ისტორიული ბატალური მხატვრული პანორამის სანახავად, რომელმაც მათზე წარუშლელი შთაბეჭდილება დასტოვა. ბოლოს დელეგატებმა დათვალიერეს ლვოვის სახელმწიფო ისტორიული მუზეუმი.

ქალაქის დათვალიერებისას დელეგაციას ახლდნენ საკ. კ. პ. (ბ) ლვოვის საოლქო კომიტეტის მდივანი ამხ. გრიშუკი და საოლქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. ტიმოშენკო.

საღამოს დელეგატები დაესწრნენ ლვოვის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის წარმოდგენას. მოისმინეს ოპერა „აიდა“. ლვოვის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრმა ამხ. დ. გამრეკელი მიიწვია საგასტროლოდ ოპერა „ევგენი ონეგინში“ მონაწილეობისათვის. ევგენი ონეგინის პარტიას იგი 21 ნოემბერს იმღერებს.

ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილი

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

თბილისის მე-18 საშუალო სკოლისათვის აკადემიკოს ი. ა. ჯავახიშვილის სახელის მიკუთვნების შესახებ

დაკმაყოფილდეს თბილისის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასკომის შუამდგომლობა და აკადემიკოს ი. ა. ჯავახიშვილის სახელი მიეკუთვნოს თბილისის მე-18 საშუალო სკოლას.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ფ. მახარაძე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ვ. ეგნატაშვილი

ქ. თბილისი.
1940 წ. 20 ნოემბერს.

აკადემიკოს ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილის ხსოვნის უკვდავყოფის შესახებ

საბჭოთა ისტორიული მეცნიერების გამოჩენილი მოღვაწის — აკადემიკოს ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილის ხსოვნის უკვდავყოფის მიზნით საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭომ დაადგინა:

1. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეზოში დაიდგას აკადემიკოს ი. ა. ჯავახიშვილის ბიუსტი, რის შესრულებაც დაევალა საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატს.

2. დამტკიცდეს მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის წინადადება ქ. თბილისში კოლხიდის ქუჩისათვის ი. ა. ჯავახიშვილის ქუჩის დარქმევის შესახებ.

3. დაწესდეს ი. ა. ჯავახიშვილის სახელობის ათი გაძლიერებული სტიპენდია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიული და ფილოლოგიური ფაკულტეტების ფრიადოსანი სტუდენტებისათვის.

4. დაევალოს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალს გამოსცეს ი. ა. ჯავახიშვილის შრომები ორ ენაზე — ქართულსა და რუსულზე.

5. ი. ა. ჯავახიშვილის მეუღლეს — ანასტასია ნიკოლოზის-ასულ ჯავახიშვილს დაენიშნოს პერსონალური პენსია 1000 მან. რაოდენობით თვეში.

თბილისი. საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირს

სსრ კავშირის საბჭოთა მწერლების კავშირმა და მისმა ქართულმა კომისიამ ღრმა მწუხარებით შეიტყვეს უდიდესი საბჭოთა ისტორიკოსის, აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის გარდაცვალება. მომძე რესპუბლიკების იმ მწერალთა გულში, რომლებმაც მოისმინეს მისი ბრწყინვალე მოხსენება რუსთაველის საიუბილეო პლენუმზე სამუდამოდ დარჩება მადლიერი ხსოვნა მასზე

ა. ფადეევი, პ. პავლენკო, ვ. გოლცევი

მოსკოვი.

თბილისი. ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტს

მწუხარებას განვიცდიდ მძიმე დანაკლისს — სიყრმის ამხანაგისა და მეგობრის, მაღალნიჭიერი და უდიდესი საბჭოთა მეცნიერის აკადემიკოს ჯავახიშვილის გარდაცვალების გამო, რომელმაც მთელი თავისი ძალღონე ჩვენს დიად სამშობლოს შესწირა.

გთხოვთ გადასცეთ ჩემი ღრმა თანაგრძნობა ივანე ალექსანდრეს-ძის ოჯახს და საქართველოს სამეცნიერო დაწესებულებებს.

აკადემიკოსი მანანდიანი

ერევანი.

თბილისი. ნ. მარის სახელობის ინსტიტუტს

ღრმა მწუხარებას განვიცდიდ ივანე ალექსანდრეს-ძის — უდიდესი მეცნიერის, პეტერბურგის უნივერსიტეტში პედაგოგიური მუშაობით ჩემი ძველი ამხანაგის გარდაცვალების გამო

აკადემიკოსი ქრაჩკოვსკი

ლენინგრადი.

თბილისი. ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტს

თავზარი დაგვცა ძვირფასი ივანეს უდროოდ გარდაცვალებამ. მეცნიერებამ დაჰკარგა დიდი მკვლევარი და საბჭოთა საქართველომ საუკეთესო შვილი.

პროფ. კარპეზ დოლდუა, ვარლამ დოლდუა.

ლენინგრადი.

სამძიმრის დეპეშები

სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის თავმჯდომარის სახელზე მიღებულია მთელი რიგი დეპეშები, რომლებითაც სამძიმარს გამოსთქვამენ აკადემიკოს ი. ა. ჯავახიშვილის გარდაცვალების გამო.

„სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ფილიალთა კომიტეტის კოლექტივი გულწრფელ მწუხარებას გამოთქვამს აკადემიკოს ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილის უდროოდ გარდაცვალების გამო“.

○

„სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტი ღრმა მწუხარებას გამოსთქვამს იმ დანაკლისის გამო, რომელიც აკადემიამ განიცადა გარდაცვლილი აკადემიკოსის ი. ა. ჯავახიშვილის სახით და გულწრფელ თანაგრძნობას უთვლის სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალს.

დირექტორის მოადგილე, წევრი-კორესპონდენტი უდალცოვი“.

○

სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალმა მიიღო აგრეთვე დეპეშები მოსკოვიდან არქიტექტურის აკადემიისაგან, დოცენტ ა. ქუთელიასაგან, დოქტორანტ რიუმინისაგან და სხვ. (საქდესი).

დიდი მეცნიერი

დღეს მიწას მიაბარებენ გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერის, აკადემიკოს ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილის ნეშტს.

ამ დიდმა და სახელოვანმა ადამიანმა მთელი თავისი ნათელი სიცოცხლე შესწირა ჭეშმარიტი მეცნიერების სამსახურს, მშრომელი ხალხის საქმის სამსახურს, იგი იყო მართლაც რომ შესანიშნავი წარმომადგენელი „იმ მეცნიერების, რომელიც ხალხს კი არ ემიჯნება, ხალხისაგან შორს კი არ უჭირავს თავი, არამედ მზადაა ემსახუროს ხალხს, მზადაა გადასცეს ხალხს ყველა მონაპოვარი მეცნიერებისა, რომელიც მომსახურებას უწევს ხალხს არა იძულებით, არამედ ნებაყოფლობით, ხალისით“ (სტალინი).

აი ამიტომ არის, რომ ივანე ჯავახიშვილის სიკვდილმა ღრმად დაამწუხრა არა მარტო მისი მრავალრიცხოვანი მეგობრები და მოწაფეები, არამედ აგრეთვე მეცნიერების, კულტურის, ხელოვნების ყველა მუშაკი, საბჭოთა საქართველოს ყველა პატიოსანი მშრომელი.

40 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში დაუღალავად ეწეოდა ივანე ჯავახიშვილი უალრესად მრავალმხრივსა და ნაყოფიერ მეცნიერულ მუშაობას. მეცნიერების თავდავიწყებული სიყვარული, თავისი სამშობლოს ხალხის სიყვარული — აა ის წყაროები, საიდანაც იკრებდა დიდი მეცნიერი თავის უშრეტ ენერგიას. ცარიზმის შავბნელ ეპოქაში, როდესაც მეფის სატრაპები ცეცხლითა და მახვილით სდევნიდნენ ყველაფერს „ინოროდცულს“, — ივანე ჯავახიშვილმა მამაცურად აღმართა ქართული კულტურის დაცვის დროშა და, მიუხედავად ცარიზმის მხრივ დევნა-შევიწროებისა, მიუხედავად იმ დაბრკოლებებისა, რომელსაც მას უქმნიდა მენშევიკების „ბადრუკი მთავრობა, შესძლო შემოეკრიბა თავის გარშემო ახალგაზრდა მეცნიერთა ძალები და საძირკველი ჩაუყარა ქართული კულტურის კერას — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს, რომელიც დღეს ამაყად ატარებს დიდი სტალინის სახელს.

ივანე ჯავახიშვილის ნიჭმა, მისმა ღრმა მეცნიერულმა ერუდიციამ ნამდვილი გასაქანი მხოლოდ საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ჰპოვა. ლენინ-სტალინის პარტიამ, საბჭოთა მთავრობამ მხცოვან მეცნიერს შეუქმნეს ყოველგვარი პირობები ნაყოფიერი მოღვაწეობისათვის. იგი გრძნობდა ამ ზრუნვას, გრძნობდა მშრომელი ხალხის სიყვარულს და უდიდესი ენერგიით მუშაობდა.

შესანიშნავი მეცნიერი, სრულყოფილად ჰფლობდა რა კლასიკურ ენებს (ლათინურს, ბერძნულს), აგრეთვე მრავალ აღმოსავლურ და ევროპულ ენას, დაუღალავად, უდიდესი საყვარულით მუშაობდა თავისი სამშობლო ქვეყნის ისტორიის შექმნაზე, აგროვებდა მრავალრიცხოვან ფაქტებს, ახდენდა უდიდესი მნიშვნელობის აღმოჩენებს, აწარმოებდა არქეოლოგიურ გათხრებს, თავს დასტრიალებდა შინაარსით მდიდარი ქართული კულტურის ძეგლებს. ამასთანავე იგი მზრუნველობით ზრდიდა ახალ მეცნიერულ კადრებს, უშუალოდ ხელმძღვანელობდა მრავალ მეცნიერულ საქმიანობას, წინ სწევდა საბჭოთა ისტორიულ მეცნიერებას.

ივანე ჯავახიშვილი მარტო ქართული კულტურის მოამაგე როდია, იგი, როგორც ნამდვილი მეცნიერი, სიყვარულით, საქმის ღრმა ცოდნით იკვლევდა მეზობელი, მომძე ხალხების ისტორიასაც. მას ნაშრომებს ამიერ-კავკასიის ხალხთა ისტორიაზე, კერძოდ სომეხი ხალხის ისტორიაზე, უდიდესი მეცნიერული ღირებულება აქვთ.

დიდი მეცნიერის მოღვაწეობა შესაფერადაც იყო დაფასებული. სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიამ 1939 წელს ივანე ჯავახიშვილი აირჩია თავის ნამდვილ წევრად. პარტიამ და საბჭოთა მთავრობამ ნაყოფიერი მეცნიერული მუშაობისათვის იგი დააჯილდოვეს შრომის წითელი დროშის ორდენით. საქართველოს მშრომელებმა თავიანთი სიყვარული მეცნიერის მიმართ იმით გამოხატეს, რომ 1938 წელს ერთსულოვნად აირჩიეს იგი საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად.

ივანე ჯავახიშვილს აღფრთოვანებდა და ახალი შესანიშნავი საქმეებისაკენ მოუწოდებდა პარტიისა და თავისი მშრომელთა ბედნიერება, საბჭოთა საქართველოს მშრომელთა პატივისცემა და სიყვარული და მეცნიერიც გაათკეცებული ენერგიით მუშაობდა. ხალხის მხრივ უყრადღებისა და სიყვარულის პასუხად იგი, თითქოს გაახალგაზრდავდაო, უდიდესი ნაყოფიერებით მუშაობდა, ახალ, დიდ სამუშაოთა გეგმებს ისახავდა.

მაგრამ მან ველარ მოასწრო ბოლომდე მიეყვანა ყველა თავისი კეთილშობილური განზრახვა. საბრძოლო პოსტზე, მოულოდნელად მოუსწრო მას სიკვდილმა, თავისი მეგობრებისა და მოწაფეების თვალწინ, საყვარელ თემაზე ლექციის კითხვის დროს.

შესწყდა შესანიშნავი ადამიანის მაჯისცემა. აღარ არის ივანე ჯავახიშვილი — გამოჩენილი მეცნიერი და სახელმწიფო მოღვაწე. მაგრამ საქართველოს მშრომელთა ხსოვნაში იგი არასოდეს არ მოკვდება. მის მდიდარ მემკვიდრეობას ღირსეულად დაიფასებს საბჭოთა საქართველოს ხალხი, მისი ცხოვრების მაგალითზე აღიზრდებიან ახალგაზრდა მეცნიერთა მთელი თაობები.

მეცნიერი მოქალაქე

აკადემიკოსის ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილის უეცარი გარდაცვალება მძიმე დანაკლისი არის საბჭოთა მეცნიერებისათვის საზოგადოდ და ქართული მეცნიერებისათვის განსაკუთრებით.

აკად. ივ. ჯავახიშვილი იყო დიდი მეცნიერი, რომლის მრავალრიცხოვანი შრომები საფუძვლად უდევს ქართველი ხალხის ისტორიის თითქმის ყველა დარგს. არ შეიძლება განცვიფრება არ გამოიწვიოს ამ ბრწყინვალე მკვლევარის მეცნიერული ერუდიციის მრავალმხრივობამ, ანალიზის სიღრმემ და დაუშრეტელმა ენერგიამ, რომელიც მეცნიერული ჭეშმარიტებისადმი უსაზღვრო სიყვარულით საზრდოობდა. თითქმის ყოველი თავისი შრომით აკად. ი. ჯავახიშვილი არა მარტო სწყვეტდა ჩვენი წარსულის რომელიმე რთულ საკითხს, არამედ ახალ გზებს უსახავდა მომავალ კვლევას.

აკად. ივ. ჯავახიშვილის გავლენა ქართულ მეცნიერებაზე მარტო ისტორიული დისციპლინებით არ განსაზღვრება. როგორც თბილისის უნივერსიტეტის ერთერთმა დამაარსებელმა და პირველმა ორგანიზატორმა, მან უდიდესი როლი ითამაშა მთელი ჩვენი მეცნიერების განვითარებაში, ხოლო თავისი მაგალითით, ცოცხალი მეცნიერებისათვის თავდადებული სპეტაკი მკვლევარის მაგალითით იგი მარტო თავის უშუალო მოწაფეებს როდი ამოძრავებდა.

აკად. ივ. ჯავახიშვილი მხოლოდ დიდი მეცნიერი როდი იყო, ის იყო დიდი მოქალაქე, რომლისთვისაც მეცნიერება მხოლოდ ხალხისადმი სამსახურის საშუალებას წარმოადგენდა. თავისი ხალხისადმი სიყვარულში პოულობდა იგი იმ უსაზღვრო ენერგიის წყაროს, რომელიც მისი მერყეევი ჯანმრთელობის პირობებში კიდევ მეტ გაკვირვებას იწვევდა.

მოვალეობის სამსახური, მუშაობა მას უკანასკნელ წუთამდე არ შეუნელებია და სიკვდილმა საგუშაგოზე მოუსწრო. ასეთი ბოლო ლამაზი დაგვირგვინებაა ცხოვრების იმ ბრწყინვალე გზისა, რომელიც ამ შეუდრეკელმა მოქალაქე-მეცნიერმა განვლო.

პროფ. ალ. ჯანელიძე

მოვაწყოთ სოციალისტური შეჯიბრება ქართლისა და კოლხიდის ზონის რაიონების პრესის მუშაკთა შორის

ქართლის რაიონების რაიონული გაზეთების რედაქტორების, მტს-ების და საბჭოთა მეურნეობების ძირეული პრესის მუშაკთა აქტივის წერილი კოლხიდის ზონის რაიონების პრესის მუშაკებისადმი.

კომუნისტური პარტია, საბჭოთა მთავრობა, ხალხთა საყვარელი ბელადი დიდი **სტალინი** დაუღალავად ზრუნავენ კოლმეურნეობათა საზოგადოებრივი მეურნეობის ყოველმხრივი განმტკიცებისათვის, ჩვენი დიადი საბჭოთა კავშირის ყოველი კუთხის შემდგომი აყვავებისა და გაფურჩქვნისათვის. ამ სტალინური ზრუნვის ნათელი განსახიერებაა აგრეთვე სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და სკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1940 წლის 25 აპრილის დადგენილება საქართველოში სუბტროპიკული კულტურების, მევენახეობის და ხარისხოვანი მეღვინეობის შემდგომი განვითარების და 15 ოქტომბრის დადგენილება ქართლის რაიონებში სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის ღონისძიებათა შესახებ.

ეს ორივე ისტორიული დადგენილება საქართველოს ბოლშევიკური პრესის მუშაკებს, კერძოდ კოლხიდის ზონისა და ქართლის რაიონების პრესის მუშაკებს ფრიად პასუხსაგებ ამოცანებს უსახავს. ამ საბრძოლო ამოცანების ბრწყინვალედ გადაჭრა დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორი ბოლშევიკური შეუპოვრობით განვახორციელებთ რაიონული გაზეთების შესახებ სკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1940 წლის 20 აგვისტოს დადგენილებას.

შევიკრიბენით რა გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციის ინიციატივით მოწვეულ თათბირზე, რომელზეც განვიხილეთ პარტიისა და მთავრობის 15 ოქტომბრის დადგენილებასთან დაკავშირებით ჩვენი საბრძოლო ამოცანები, დავსახეთ კონკრეტული ღონისძიებანი რაიონული გაზეთებისა და ძირეული პრესის მუშაობის უკეთ წარმართვისათვის.

ჩვენი ერთერთი მთავარი ამოცანაა მუშაობა წარვმართოთ იქითკენ, რომ კიდევ უფრო ფართოდ დავრაზმოთ მშრომელთა მასები პარტიისა და მთავრობის 25 აპრილის და 15 ოქტომბრის დადგენილებებში მოცემულ საბრძოლო დავალებათა ბრწყინვალე შესრულებისათვის.

ამას უნდა მივაღწიოთ იმით, რომ გაზეთების გარშემო ფართოდ შემოვიკრიბოთ პარტიული, საბჭოთა, სამეურნეო, კომკავშირული მუშაკები, სოფლის მეურნეობის სპეციალისტები, სტახანოველები, მუშსოფლკორები და ვაწარმოოთ ბოლშევიკური აგიტაცია-პროპაგანდა სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა გამოცდილების პოპულარიზაციისა და დანერგვისათვის.

სრულიად - საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე ჩვენი გაზეთების მუშაკებმა დიდი გამოცდილება მიიღეს. ეს მდიდარი გამოცდილება ფართოდ უნდა გამოვიყენოთ ჩვენს ყოველდღიურ მუშაობაში და ახალი წარმატებებით შევხვდეთ 1941 წლის გამოფენას.

წარმატებით ვემზადოთ გამოფენისათვის—ეს ნიშნავს ღრმად ჩავწვდეთ კოლმეურნეობათა ეკონომიკას, ყოველმხრივ ხელი შეუწყოთ სტახანოვური მოძრაობის ახალი ფორმების განვითარებას, ვიბრძოლოთ შრომის დისციპლინის შემდგომი განმტკიცებისა და შრომის მაღალი ნაყოფიერებისათვის კოლმეურნეობებში, საბჭოთა მეურნეობებსა და მტს-ებში, ვზრდიდეთ კოლმეურნეებს სოციალისტური შრომისადმი, საზოგადოებრივი მეურნეობისადმი კეთილსინდისიერი დამოკიდებულების სულისკვეთებით.

საჭიროა აქტიურად დავეხმაროთ კედლის გაზეთებს მუშაობის ახლებურად მოწყობაში, სათავეში ჩავუდგეთ მასების გაშლილ ინიციატივას, წყალთა მეურნეობის და სკოლმეურნეო სოფლის კეთილმოწყობის დარგში ფართოდ დავნერგოთ ფერგანული მუშაობის მეთოდები, პერიოდულად მოვიწვიოთ რაიონის მოწინავე ადამიანთა თათბირები, გამოცდილების ურთიერთგაზიარებისა და საგაზეთო მუშაობაში მათი აქტიურად ჩაბმისათვის.

ამ ამოცანათა უკეთ შესრულებისათვის გადავწყვიტეთ სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამოგიწვიოთ თქვენ, კოლხიდის ზონის რაიონების პრესის მუშაკები. დარწმუნებული ვართ, რომ ეს სოციალისტური შეჯიბრება ფართოდ გაიშლება რაიონულ გაზეთებსა და კედლის გაზეთებს შორის, რაც კიდევ უფრო გაუმჯობესებს ჩვენს მუშაობას.

კოლხიდის ზონის გაზეთების მუშაკებს სუბტროპიკულ კულტურათა განვითარების და მაღალი მოსავლისათვის ბრძოლის საქმეში დიდი გამოცდილება აქვთ დაგროვილი. მოდით, ამხანაგებო, მოვაწყოთ ამ გამოცდილების ურთიერთგაზიარება და ხელიხელ ჩაკიდებულებმა ინირგიულად ვიბრძოლოთ საქართველოს, კერძოდ კოლხიდის და ქართლის რაიონების შემდგომი აყვავებისათვის.

თათბირის მონაწილენი: **ი. მამალაძე, პ. ხარატიშვილი** (გორი), **კ. ტრაპაიძე** (სამხრეთ-ოსეთი), **გრ. ცუცქირიძე** (ხაშური), **ა. სულაბერიძე, ი. ედილაშვილი, ა. კუხიანიძე** (ქარელი), **ნ. ჩადუნელი, ი. ქემოკლიძე** (კასპი), **მ. ლეჟავა, გ. ელიაშვილი** (მცხეთა), **ა. ქირია** (თბილისის რაიონი), **ა. ჩავლეშვილი** (თეთრი-წყარო), **ნ. ხეთაგური** (დუშეთი), **ზ. დოლიაშვილი** (ყაზბეგი), **ი. ბეჟანიშვილი** (თიანეთი).

საბჭოთა მუსიკის დეკადის დაწყება

20 ნოემბერს რუსთაველის სახელობის თეატრის საკონცერტო დარბაზში დაიწყო საბჭოთა მუსიკის მეოთხე დეკადა.

დეკადა გახსნა ხელოვნების საქმეთა რესპუბლიკური სამმართველოს უფროსის მოადგილემ ამხ. ლ. ესაკიამ.

სსრ კავშირის საბჭოთა კომპოზიტორების კავშირის საორგანიზაციო კომიტეტისა და მოსკოველი კომპოზიტორების კავშირის სახელით სიტყვა წარმოსთქვა მუსიკათმცოდნემ ა. ა. ოსტრეცოვმა. უკრაინის კომპოზიტორების დელეგაციის სახელით დეკადის გახსნას მიესალმა კომპოზიტორი კ. ფ. დანკევიჩი.

დეკადა დაიწყო სიმფონიური კონცერტით. შესავალი სიტყვა წარმოსთქვა დოცენტმა პ ხუჩუამ. კონცერტის პირველ განყოფილებაში ფილარმონიის სიმფონიურმა ორკესტრმა შეასრულა კომპოზიტორ შ. მშველიძის სიმფონიური პოემა „ზვიადაური“, რომელიც მან 1940 წელს დასწერა.

მეორე განყოფილების პროგრამაში იყო მე-3 აქტი საქართველოს სსრ სახალხო არტისტის, კომპოზიტორ დ. არაყიშვილის ოპერისა „თქმულება შოთა რუსთაველზე“ და „ჰიმნი არშიასადმი“, აგრეთვე შ. აზმაიფარაშვილის სიმფონიური პოემა „ყვარლის მთებს“.

კონცერტმა დიდი წარმატებით ჩაიარა.

○

დეკადის პირველ კონცერტს დაესწრნენ საქართველოს საბჭოთა კომპოზიტორების მომავალი კონფერენციის დელეგატები, ხარკოველი კომპოზიტორების წარმომადგენელი ა. ი. შტოგარენკო, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე კომპოზიტორი ნიაზი და კომპოზიტორი გ. ბურშტეინი (ბაქო).

შემოქმედებითი კონფერენცია დაიწყება დეკადის კონცერტების დამთავრების შემდეგ. თბილისს მოელიან ა. დ. შოსტაკოვიჩს, ი. ი. ძერჟინსკის, ტ. ნ. ხრენიკოვს, ვ. ა. ბელის, ა. ი. ხაჩატურიანს, ვ. მ. გოროდინსკის, ი. ვ. ნესტიევს, ბ. ა. არაპოვს და სხვ.

(საქდესი).

მძლავრი აღმავლობა ქვანახშირის გეგმის შესრულებაში

ტყიბული, („კომუნისტის“ კორ.). ანაღდებენ რა მოძმე დონბასელ მაღაროელებთან სოციალისტური შეჯიბრებით ნაკისრ ვალდებულებებს, ტრესტ „ტყიბულქვანახშირის“ მაღაროელებმა ახალ წარმატებას მიაღწია. მიმდინარე წლის მზრალად ხვნის გეგმა 20 დღით ადრე და მაღალი ხარისხით შეასრულა. გეგმით გათვალისწინებული 3.700 ტონა ქვანახშირი. მრავალსანგრევოსანმტვირთავმა ვ. გაბაძემ ქვანახშირის დატვირთვის გეგმა ამ დღეს 388,4 პროცენტით შეასრულა.

ჩამორჩება გელათის მაღარო (ავმგე შ. წამალაშვილი). ამ მაღაროს ნოემბრის ნახევარი თვის გეგმა მხოლოდ 60 პროცენტით შეასრულა. იგი ჩამორჩებოდა სექტემბერსა და ოქტომბერშიც. გარღვევების მთავარი მიზეზია არადამაკმაყოფილებელი ბრძოლა შრომის დისციპლინისათვის და ანტიმექანიზატორული განწყობილება სამთო მექანიზმებისადმი.

მაგრამ ორი მძლავრი (ლენინისა და სტალინის სახელობის) მაღაროების კარგი მუშაობით ტრესტმა „ტყიბულქვანახშირმა“ შესძლო ქვანახშირის ამოღების გეგმის მთლიანად შესრულება ოქტომბერში, ნოემბრის ნახევარ თვეში კი მიაღწია ქვანახშირის ამოღების მძლავრ აღმავლობას, დავალება შეასრულა 114,6 პროცენტით.

დ. საბელაშვილი

მზრალად ხვნის გეგმა შეასრულეს

ხაშური, 20 ნოემბერი (საქდესი). ოსიფორის მანქანა-ტრაქტორთა სადგურმა ახალ წარმატებას მიაღწია. მიმდინარე წლის მზრალად ხვნის გეგმა 20 დღით ადრე და მაღალი ხარისხით შეასრულა. გეგმით გათვალისწინებული 3,700 ჰექტარის ნაცვლად, მზრალად მოხნულია 3.770 ჰექტარი.

ოსიფორის მტს-ის კოლექტივმა ვალდებულება იკისრა, რომ პირველ დეკემბრამდე გეგმის გადამეტებით 200 ჰექტარ ფართობს მოხნავს.

ქალაქისა და კოლმეურნე ახალგაზრდობის გაწვევა (მობილიზაცია) სახელოსნო, რკინიგზის სასწავლებლებსა და საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლებში

ახალგაზრდობის გაწვევა ახალ სასწავლებლებსა და სკოლებში

4.700 კაციდან უკვე ჩარიცხულია 3.279

ქალაქისა და კოლმეურნე ახალგაზრდობის გაწვევა (მობილიზაცია) საქართველოს სს რესპუბლიკის საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლებში და სახელოსნო და რკინიგზის სასწავლებლებში მალე დამთავრდება. საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებულ შრომითი რეზერვების სამმართველოს ცნობებით, 18 ნოემბრისათვის ახალ სასწავლებლებსა და სკოლებში მიღებული იყო 3.279 კაცი, რაც მისაღებთა საერთო კონტინგენტის 69,8 პროცენტს შეადგენს.

ახალ სკოლებსა და სასწავლებლებში მიღებულთაგან 1.680 კოლმეურნე ახალგაზრდაა, ხოლო დანარჩენი ქალაქის ახალგაზრდობაა.

თითქმის ყველა მიღებული მოხალისეა. 3.279 ახალგაზრდიდან 3.211 ჩარიცხულია ღია მიღების წესით, ხოლო 68 კაცი გაწვეულია.

ქ. თბილისში 18 ნოემბრისათვის ჩარიცხულია 1.259 კაცი, რაც მისაღებთა კონტინგენტის 89,9 პროცენტს შეადგენს.

ქალაქისა და კოლმეურნე ახალგაზრდობის გაწვევა (მობილიზაცია) დამთავრებულია რესპუბლიკის 34 რაიონში, აგრეთვე ქ. თბილისის სამ რაიონში (ბერიას სახელობის, ორჯონიკიძის სახელობისა და მოლოტოვის სახელობის რაიონებში).

გაწვევის მიმდინარეობის შესახებ არსებული ცნობების მიხედვით, საქართველოს სსრ რაიონული გამწვევი კომისიები დანიშნულ ვადაზე ადრე დაამთავრებენ მუშაობას. დაწყებული 28 ნოემბრიდან სახელოსნო და რკინიგზის სასწავლებლებში და საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლებში ჩარიცხული ახალგაზრდები მიიღებენ საგზურებს და ორგანიზებული წესით გაიგზავნებიან სასწავლად.

ახალ სკოლებსა და სასწავლებლებში მეცადინეობა დაიწყება 1 დეკემბერს (საქდესი).

გაწვევა ორგანიზებულად ჩავარდა

ორგანიზებულად და წესიერად ჩატარდა გაწვევა (მობილიზაცია) ქალ. თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის რაიონში. გამწვევი კომისიის სახელზე ახალგაზრდობისაგან შემოვიდა 350 განცხადება. გეგმის თანახმად რაიონში გაწვეულია 165 კაცი. დიდ სიხარულს განიცდიან ახალ სკოლებსა და სასწავლებლებში ჩარიცხულნი. გაწვეულთა შორის არიან მე-59 სკოლის მე-5 კლასის მოწაფე ნ. ტკაჩენკო, მე-35 სკოლის მე-8 კლასის მოწაფე ე. რევაზიშვილი და სხვ. მათ მადლობა გიადუბადეს კომისიას გაწვევისათვის და სიტყვა მისცეს, მხოლოდ „ფრიადზე“ ვისწავლითო. (საქდესი).

○

ზუგდიდი, 20 ნოემბერი (საქდესი). რაიონულმა გამწვევმა კომისიამ დაამთავრა მუშაობა. გაწვევა (მობილიზაცია) დიდი აღფრთოვანებით ჩატარდა. ახალ სკოლებსა და სასწავლებლებში ჩარიცხულია 60 კაცი მაშინ როცა შემოტანილი იყო 152 განცხადება.

სოფ. დარჩელის კოლმეურნეობა „კომუნისტიდან“ გაწვეულია 6 ახალგაზრდა სტახანოველი.

○

წულუკიძე, 20 ნოემბერი (საქდესი). რაიონულმა გამწვევმა კომისიამ ახლადგახსნილ სკოლებსა და სასწავლებლებში ჩარიცხა 57 კაცი. ესენი არიან წულუკიძის საწარმოთა და რაიონის კოლმეურნეობათა საუკეთესო ადამიანები. სკოლებსა და სასწავლებლებში ჩარიცხული ახალგაზრდობა მოუთმენლად ელის პირველი სასწავლო წლის დაწყებას.

წულუკიძეში იხსნება სახელოსნო სასწავლებელი. სასწავლებლის შენობა უკვე გამოყოფილია, მთავრდება მისი მოწყობა.

○

ხაშური, 20 ნოემბერი (საქდესი). ახალ სკოლებსა და სასწავლებლებში გაწვევა (მობილიზაცია) ნამდვილ საყოველთაო-სახალხო ღღესასწაულად გადაიქცა. გაწვევის დღეებში ქალაქში დიდი სიხარული და გამოცოცხლება იყო. 25 ადგილზე ქალაქის ახალგაზრდობისაგან 250 განცხადება შემოვიდა. გამწვევმა კომისიამ შეარჩია საუკეთესო ადამიანები.

○

ბოლნისი, 20 ნოემბერი (საქდესი). გამწვევმა კომისიამ დაამთავრა მუშაობა. სახელოსნო სასწავლებელში ჩარიცხულია 10 კაცი, რკინიგზის სასწავლებელში და საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლაში—35.

სტალინის სახელობის კოლმეურნეობიდან მიღებულია 7 მოხალისე, ხოლო III ინტერნაციონალის სახელობის კოლმეურნეობიდან—3.

ამ დღეებში გაწვეულნი მიიღებენ საგზურებს სათანაო სასწავლებლებსა და სკოლებში წასასვლელად.

გაწვეულია 46 ახალგაზრდა

ცხაკაია (საკ. კორ.). მშრომელთა დეპუტატების ცხაკაიას რაიონული საბჭოს აღმასკომთან არსებულმა სახელოსნო სასწავლებლებში, რკინიგზის სასწავლებლებსა და საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლებში ახალგაზრდობის გამწვევმა კომისიამ 19 ნოემბერს დიდი წარმატებით დაამთავრა თავისი მუშაობა. გაწვევის პერიოდში განხილულ იქნა 250-მდე განცხადება. კომისიის დადგენილებით რკინიგზისა და სახელოსნო სასწავლებელში ჩარიცხულია 46 მოწინავე ახალგაზრდა, აქედან თბილისის რკინიგზის სასწავლებელში ჩარიცხულია 20 ახალგაზრდა, თბილისის კიროვის სახელობის ქარხანასთან არსებულ საფაბრიკო-საქარხნო სკოლაში — 11 ახალგაზრდა, ხოლო ბორჯომის სახელოსნო სასწავლებელში—15.

ახალგაზრდები გამწვევი კომისიის წინაშე მტკიცე პირობას იძლეოდნენ, რომ ისწავლიან ფრიადზე და გახდებიან საუკეთესო რკინიგზელები, კვალიფიციური ზეინკლები და ხარატები.

გაწვევა დამთავრდა

ზორი (ტელეგრ. საკ. კორ.). 20 ნოემბერს გორის რაიონის ჯამწვევმა კომისიამ მუშაობა დაამთავრა. ახალ სასწავლებლებში გაწვეულია 25 ახალგაზრდა. მათთვის ამზადებენ მოწმობებსა და საგზურებს. დღეს რაიონულ აღმასკომში შესდგა იმ სასოფლო საბჭოების კოლმეურნეობათა და სასოფლო კოოპერატივების გამგეობათა თავმჯდომარეების თათბირი, საიდანაც გაწვეული არიან ახალგაზრდები. თათბირის მონაწილეთ დაევალათ ყოველმხრივ მოამზადონ გაწვეული ახალგაზრდები სასწავლებლებში გასამგზავრებლად.

ტყიბული, (საქდესი). სარაიონო გამწვევმა კომისიამ მუშაობა დაამთავრა. ჭიათურის სახელოსნო სასწავლებელში ჩარიცხულია 30 კაცი, ტყიბულის საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლაში კი—20 კაცი.

გაწვეულთა შორის მრავალი სტახანოველი და საკოლმეურნეო მინდვრების უხვი მოსავლიანობისათვის მებრძოლია.

ტყიბულის საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლა გამალებით ემზადება პირველი სასწავლო წლის დაწყებისათვის. სკოლისათვის გამოყოფილია სადგომი. ამზადებენ ინვენტარს.

საქართველოს სსრ დელეგაციის შეხვედრა სტალინოს ოლქის № 4 შახტის „წითელი ოქტომბრის“ მაღაროელებთან სურათზე (მარცხნიდან მარჯვნივ): დ. კაკაბაძე, ცქიფურიშვილი და № 4 შახტის სტახანოველები თ. კუპრიანოვი და სტეპანენკო. ფოტო ე. კომისა (საქდესის ფოტოქრონიკა).

გრძელდება სოციალისტური შეჯიბრება

ბურჯაანი, (საქდესი). შარშან სოფ. ყანდაურის კოლმეურნეობა „გლეხის მარჯვენა“ უკრაინის სსრ სინელნიკოვის რაიონის შევჩენკოს სახ. კოლმეურნეობასთან სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაება. ამ ერთი წლის მანძილზე „გლეხის მარჯვენამ“ მნიშვნელოვან გამარჯვებას მიაღწია.

კოლმეურნეობამ დიდი მუშაობა ჩაატარა განსაზოგადოებული მეცხოველეობის განვითარებისათვის. ჩამოყალიბებულია მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვის, მეცხვარეობის, მეღორეობის, მეცხენეობისა და მექათმეობის ფერმები.

მეცხვარეობის ფერმაში 3.100 სული დედაცხვარია, რაც 2.750 სულით აღემატება დაწესებულ მინიმუმს. ფერმამ მიღებული ნამატი 91,2 პროცენტით შეინარჩუნა. მსხვილფეხა რქიანი საქონლის ფერმამ ნამატი 91,5 პროცენტით შეინარჩუნა, მეცხენეობის ფერმამ კი — 100 პროცენტით. კოლმეურნეობა 10 კვიცსა ზრდის მშობლიური წითელი არმიისათვის.

კოლმეურნეობას 24,5 ჰექტარი ვენახი აქვს, აქედან მსხმოიარეა 7,5 ჰექტარი. მიუხედავად არახელსაყრელი ამინდებისა, კოლმეურნეობამ ჰექტარზე საშუალოდ 67,5 ცენტნერი ყურძენი მოჰკრიფა. კოლმეურნეობა წელს 15 ჰექტარ ახალ ვენახს აშენებს, რისთვისაც ნიადაგი სავსებით მომზადებულია.

საგრძნობლად იმატა საკოლმეურნეო შემოსავალმა. შარშანდელი 374.593 მანეთის ნაცვლად, კოლმეურნეობამ მიმდინარე წლის სამ კვარტალში მარტო ფულად 524.157 მანეთი შემოსავალი მიიღო.

განუწყვეტლად იზრდებიან კოლმეურნე სახახოველთა რიგები. მესაქონლეობის ბრიგადირი ა. ჯავახიშვილი, მევენახე ბრიგადირი—ლუცუბიძე, კოლმეურნენი: გ. ჯავახიშვილი, ვ. არაქელოვი, ნ. ადუაშვილი, ა. ქუმელაშვილი და სხვები ენერგიულად იბრძვიან ყველა კულტურის მაღალი მოსავლისათვის.

კოლმეურნეობა „გლეხის მარჯვენა“ ერთი პირველთაგანია რაონში სახელმწიფო ვალდებულებათა მოხდაში. დიდი ოქტომბრის რევოლუციის 23 წლისთავისათვის მან ასი პროცენტით შეასრულა: ხორბლის, ხორცის, ყველის, კარტოფილის, თივისა და სხვა სახელმწიფო სავალდებულო ჩაბარების გეგმები. მთლიანად დაფარული აქვს 1940 წლის ფულადი გადასახადებიც.

კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრებამ კიდევ მეტ წარმატებათა მოსაპოვებლად გადასწყვიტა განაგრძოს სოციალისტური შეჯიბრება მოძმე რესპუბლიკის კოლმეურნეებთან.

გულთბილ წერილში, რომლითაც მათ უკრაინის სსრ სინელნიკოვის რაიონის შევჩენკოს სახ. კოლმეურნეობის წევრებს მიმართეს, ყანდაურელები სწერენ:

„ჩვენი გულწრფელი სურვილია განვაგრძოთ და უფრო გავაფართოოთ სოციალისტური შეჯიბრება, რათა უკეთესი მაჩვენებლებით შევხვდეთ 1941 წლის სრულიადსაკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენას“.

ციგრუსოვანთა ნაყოფის გადამუშავებას აჭიანურებენ

გათუმი, 20 ნოემბერი (ტელეფონით „კომუნისტის“ კორ.). აჭარკოოპკავშირის ბათუმის შემფუთავმა ქარხანამ წელს უნდა მიიღოს და გადაამუშაოს 17,5 მილიონი ცალი ციტრუსოვანთა ნაყოფი. მაგრამ ქარხანა ჯერჯერობით ვერ უზრუნველჰყოფს ციტრუსოვანთა ნაყოფის შეუფერხებლივ გადამუშავებას.

მუშა-ხელის სიმცირის გამო 17, 18 და 19 ნოემბერს მიღებული 3.800 ათას ცალზე მეტი ნაყოფი 20 ნოემბრისათვის გადაუმუშავებელი იყო. მოელოდებიან აგრეთვე გადამუშავებული ნაყოფის გადაგზავნა.

ქარხნის დირექციამ (დირექტორი—ამხ. ოსმან ვერაძე) ვერ უზრუნველჰყო მუშა-ხელის საკმაო რაოდენობით შეგროვება. ქარხნის ხელმძღვანელი მუშაკები ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ მუშათა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებას. სასადილო მოთავსებული უვარგის შენობაში, კერძების ხარისხი დაბალია. კულტმუშაობა მოისუსტებს.

აჭარკოოპკავშირის ხელმძღვანელი მუშაკები ალბათ ამიერიდან მაინც მიიღებენ ყველა საჭირო ზომას ქარხანაში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად.

კ. დოგოლაჯანიძე

დაიწყო ზღვის მე-3 ზონის საარწყავი სისტემის მშენებლობა

თბილისის რაიონი, 20 ნოემბერი (საქდესი). სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსა და სკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1940 წლის 15 ოქტომბრის ისტორიული დადგენილების სარეალიზაციოდ დღეს, 20 ნოემბერს, სოფელ დიღმის ლენინისა და სტალინის სახელობის კოლმეურნეობის 500-მდე კოლმეურნე შეუდგა დიღმის სარწყავი სისტემის შენებლობას. არხი ამ კოლმეურნეობებს შეჰმატებს 460 ჰექტარ სარწყავ ფართობს, სადაც გაშენდება ხეხილის ბაღები და ვენახები.

ინგლის-გერმანიის ომი

ინგლისის ავიაციის მოქმედება

ლონდონი, 19 ნოემბერი (საკ. ინ.). რეიტერის სააგენტო გადმოგვცემს ინგლისის ავიაციის ერთი კვირის საომარი მოქმედების მიმოხილვას რაც 15 ნოემბერს დამთავრდა. არახელსაყრელი მეტეოროლოგიური პირობების მიუხედავად, ინგლისის თვითმფრინავებმა ყუმბარები დაუშინეს რკინიგზის 28 სადგურსა და საჭონლის საწყობს, 14 ნავთსახდელ ქარხანასა და ნავთობაცებს, 20 საამრეწველო ობიექტს, 4 ელექტროსადგურს, 17-ზე მეტ აეროდრომსა და ბიდროთვითმფრინაველ ბაზას, 22 ნავსადგურს და სხვ. ამ ოპერაციებიდან თავის ბაზაში არ დაბრუნებულა ინგლისის 18 თვითმფრინავი. ამ დროის განმავლობაში მტერმა 116 თვითმფრინავი დაკარგა.

საინჟინრო ჯარი აღდგენითს სამუშაოზე ლონდონში

ლონდონი, 19 ნოემბერი (საკ. ინ.). ლონდონის ყველაზე უფრო დაზარალებულ რაიონებში მუშაობენ საინჟინრო ჯარის რაზმები. 3.000 კაცზე მეტი, რომლებიც ეწევიან გზების, წყალსადენის, კანალიზაციისა და კომუნალური მეურნეობის სხვა დარგების აღდგენას. ლონდონის დაზარალებული რაიონების გასუფთავების სამუშაოში სულ ჩაბმულია საინჟინრო ჯარისა და დამხმარე მესანგრეთა ნაწილების 13.000 ჯარისკაცი.

კივლერი ვენას ჩავიდა

ბერლინი, 20 ნოემბერი (საკ. ინ.). როგორც გერმანიის საინფორმაციო ბიურო იუწყება, დღეს დილით ჰიტლერი ვენას ჩავიდა.

ვენას ჩავიდნენ იაპონიის ბერლინელი ელჩი კურუსუ, უნგრეთის პრემიერი ტელეკი და საგარეო საქმეთა მინისტრი ჩაკი. უნგრეთის სახელმწიფო მოღვაწეებთან ერთად ვენას ჩავიდა გერმანიის ბუდაპეშტელი დესპანი ერდმანსდორფი და უნგრეთის ბერლინელი დესპანი.

უნგრეთი სამი სახელმწიფოს პაქტს შეუერთდა

ბერლინი, 20 ნოემბერი (საკ. ინ.). გერმანიის საინფორმაციო ბიურო ვენიდან გადმოგვცემს: „20 ნოემბერს, ერთის მხრივ, გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა რიბენტროპმა, იტალიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ჩიანომ, იაპონიის ბერლინელმა ელჩმა კურუსუმ და, მეორე მხრივ, უნგრეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ჩაკიმ ვენაში ხელი მოაწერეს ოქმს, რომლის თანახმადაც უნგრეთი უერთდება 1940 წლის 27 სექტემბერს გერმანიასა, იტალიასა და იაპონიას შორის დადებულ სამთა პაქტს. ოქმის ტექსტში სწერია: „ერთი მხრივ, გერმანია, იტალია და იაპონია, ხოლო მეორე მხრივ, უნგრეთის მთავრობა ქვემორე ხელისმოწერთ სრულუფლებიან წარმომადგენელთა სახით შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი I. უნგრეთი უერთდება გერმანიის, იტალიისა და იაპონიის მიერ 1940 წლის 27 სექტემბერს ბერლინში ხელმოწერილი სამთა პაქტს.

მუხლი II. იმ შემთხვევაში, თუ საერთო ტექნიკური კომისიები, რომელთა მუშაობის შესახებაც მოხსენებული იყო სამთა პაქტის მეოთხე მუხლში, განიხილავენ იმ საკითხებს, რომლებიც უნგრეთის ინტერესებს ეხება, უნგრეთის წარმომადგენლები მონაწილეობას მიიღებენ ამ კომისიების მუშაობაში.

მუხლი III. ამ ოქმს დართული აქვს სამთა პაქტის ტექსტი.

ეს ოქმი შედგენილია გერმანულ, იტალიურ, იაპონურ და უნგრულ ენაზე და თითოეულ ამ ტექსტთაგანი ორიგინალად ითვლება. ოქმი ძალაში შედის მისი ხელმოწერის დღიდან“.

უკანასკნელი ცნობები

ინგლის-გერმანიის ომი

გერმანიის ცნობები

ბერლინი, 20 ნოემბერი. გერმანიის არმიის უმაღლესი სარდლობა იუწყება: „ჰამბურგის, ბრემენისა და კილის საცხოვრებელ უბნებზე ინგლისის ავიაციის თავდასხმის პასუხად, 19 ნოემბერს ღამით ასობით ყუმბარმშენმა 500 ათასზე მეტი კილოგრამი ყუმბარა, მათ შორის, ნაწილობრივ, უდიდესი ყალიბის ყუმბარა დააყარა ბირმინჰამის სამხედრო და კვების მრეწველობის საწარმოებს. ხანძარი და აფეთქება უფრო ძლიერი იყო, კიდევ კოვენტრზე თავდასხმის შემდეგ.

18 ნოემბერს ღამით გერმანიის ავიაციამ ყუმბარა დაუშინა ლონდონს, მარჰემის, ნორვიჩ-ლეტონისა და კრენუელის აეროდრომებს. ანგარებისა და თავშესაფრების ნაწილს ცეცხლი გაუჩნდა, ნაწილი დანგრეულია. ყუმბარა დაუშინეთ აგრეთვე ლივერპულს, საუტჰემპტონს და ლა-მანშის სანაპიროს ნავსადგურებს.

ინგლისის თვითმფრინავებმა 19 ნოემბერს ღამით ყუმბარა დააყარეს რამდენიმე რაიონის საცხოვრებელ უბნებს და გერმანიის სხვა სამოქალაქო ობიექტებს. ბერლინზე მტრის თავდასხმას წარმატება არ მოჰყოლია. ინგლისის ერთმა თვითმფრინავმა ყუმბარა ჩამოაყარა ისტორიულ ქალაქ პოსტდამში. აქ და გერმანიის სხვა რაიონებში ზარალი უმნიშვნელოა.

მტრის ავიაციამ ხელახლად დაზიანა რამდენიმე საავიამყოფოს შენობა. ჩამოგდებულია ინგლისის 2 ყუმბარმშენი. გერმანიის ავიაციამ 5 თვითმფრინავი დაჰკარგა“.

ბერლინი, 20 ნოემბერი. გერმანიის საინფორმაციო ბიურო იუწყება, რომ ბირმინჰამის ბომბარდირების შემდეგ ქალაქში 20-ზე მეტ ადგილას გაჩნდა დიდი ხანძარი, რომლის დაფიონიც ორიენტირად გამოადგა გერმანიის თვითმფრინავთა შემდგომს ესკადრილიებს. თავდაცვა სუსტი იყო. საზენიტო არტილერიამ გერმანიის ავიაციის მოქმედებას ხელი ვერ შეუშალა.

ბირმინჰამში ფოლადსამსხმელო მრეწველობის ცენტრია. აქ საიმპორტო საქონლის საწყობებიც არის. ბირმინჰამში არის ცეცხლსასროლი იარაღისა და ვაზნის ქარხნები. ქალაქში დიდი ზარაფხანაა, სადაც ინგლისის ბრინჯაოსა და სპილენძის ფულის მნიშვნელოვანი ნაწილი მზადდება. ამას გარდა, ბირმინჰამში 8 ათასზე მეტი პატარა საფაბრიკო ნაგებობაა.

ინგლისის ორმა თვითმფრინავმა რამდენიმე ცეცხლგამჩენი და ფუგასური ყუმბარა ჩამოაგდო ბერლინში. საცხოვრებელი შენობების სახურავებს ცეცხლი გაუჩნდა. ხანძარი მალე ჩავაქრეთ.

ინგლისის ცნობები

ლონდონი, 20 ნოემბერი. როგორც ოფიციალურად იუწყებიან, გუშინ, დღისით, გერმანიის ავიაციამ ყუმბარა ჩამოაყარა მხოლოდ კენტის საგრაფოს ერთერთი სოფლის მახლობლად. ნგრევა და მოსახლეობის მსხვერპლი არა ყოფილა.

19 ნოემბერს ღამით გერმანიის თვითმფრინავები 9 საათის განმავლობაში უშენდენ ყუმბარას ინგლისის ცენტრალურ რაიონებს. რამდენიმე ადგილას ბომბარდირებამ მნიშვნელოვანი მატერიალური ზარალი გამოიწვია. რამდენიმე ადგილას ხანძარი გაჩნდა, რაც აქაამად ლიკვიდირებულია. ინგლისის ერთერთ რაიონში ძლიერ დაზიანებულია საცხოვრებელი სახლები და სხვა შენობები. მაგრამ ინგლისის სხვა პუნქტებში ნგრევა უმნიშვნელოა. ფიქრობენ, რომ მსხვერპლი ბევრია.

ლონდონზე თავდასხმა დიდი მასშტაბისა არა ყოფილა, თუმცა ხანგამოშვებით მთელ ღამეს გრძელდებოდა. ქალაქში ნგრევა მოხდა.

ბრძოლის დროს ჩამოგდებულია გერმანიის სულ ცოტა ხუთი ყუმბარმშენი. (საკდესი).

იტალია-საბერძნეთის ომი

ამერიკის ცნობები

ნიუ-იორკი, 20 ნოემბერი. როგორც იუნაიტედ პრესის საააგენტო იუწყება, კორჩის რაიონის ფრონტის მდგომარეობა არ შეცვლილა. იტალიელებმა მოროვოს მთის რაიონში ერთი მილით წაიწიეს წინ და ტყვედ ჩაიგდეს 500 ბერძენი. ავიაცია ძლიერ აქტიურად მოქმედებს.

გუშინ ბიტოლში საზენიტო ქვემეხებმა სროლა აუტეხეს გამოურკვეველი ეროვნების ოთხ თვითმფრინავს, რომლებიც საბერძნეთისაკენ მიფრინავდნენ. არსებული ცნობებით, უცხოეთის თვითმფრინავებმა ასჯერ დაარღვიეს იუ

ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ-ᲫᲔ ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲝᲐᲛᲐᲒᲔ

მთელი თავისი ნაყოფიერი სიცოცხლე აკადემიკოსმა ი. ჯავახიშვილმა მეცნიერების მწვერვალების დაპყრობას მოანდომა. მისი უკანასკნელი სიტყვაც მეცნიერების გაღრმავებისათვის იყო განკუთვნილი. მისი გამჭრიახი გონების წინ ისახებოდა წარსულის დღევანდლამდე დაფარული ფურცლები და ყოფა, რომელიც მან ამ უკანასკნელი წლების მანძილზე ასე ლამაზად, მოსაზრებით და საქმის ღრმა ცოდნით გახსნა.

მისი დიდი ღვაწლი მარტო იმით კი არ გამოიხატებოდა, რომ იგი დიდი წარმომადგენელი იყო საბჭოთა ისტორიული მეცნიერებისა, რომელმაც აღადგინა ჩვენი წარსული და მისცა მას შესანიშნავი ღრმა მეცნიერული ანალიზი, არამედ იგი დიდი მოღვაწე და ენტუზიასტი იყო ქართული კულტურის აღდგენისა და სტალინურ ეპოქის მზით გაბრწყინებულ ქვეყანაში ამ მეცნიერების წინსვლისა.

იგი პირველი იყო, რომელმაც მენშევიკურ შავბნელ დროს ითავა და მეგობრებთან ერთად შეიქმნა ქართული უნივერსიტეტი, უნივერსიტეტი, რომელიც ოცი წლის მანძილზე გადაიქცა ჩვენი მეცნიერების კერად და საბჭოთა კავშირის მოწინავე უნივერსიტეტად. აკადემიკოს ი. ჯავახიშვილს, როგორც დიდი ერუდიციის მქონე ჰუმანიტ მეცნიერს, ესმოდა, რომ ნაციონალური კულტურის განვითარება უნდა მომხდარიყო თანაბრად და არა ერთმანეთის მოწყვეტით. იგი დიდი გულისყურით, დიდი სიფაქიზით ეექცეოდა ყველას, ვისაც კი შეეძლო ახალ უნივერსიტეტში მუშაობა და სარგებლობის მოტანა. ის უნივერსიტეტის დაარსების პირველ ხანებში მიდიოდა ყველა დარგის სტუდენტებთან, ისტორიკოსებთან, ფიზიკოსებთან, აგრონომებთან, ინჟინრებთან და სხვებთან და ესაუბრებოდა, არიგებდა მათ. ასეთმა თავდადებულმა მუშაობამ გაიტაცა მთელი ჩვენი მოწინავე პროგრესიული ინტელიგენცია, შეგვიქმნა ისეთი უჩვეულო ენტუზიაზმი, რომელიც ვერ ჩაახშო მენშევიკების ბატონობის სამმა წელმა. და საბჭოთა საქართველოში ხომ ამ მისმა მოღვაწეობამ საუკეთესო ნიადაგი და გასაქანი ჰპოვა. გაიზარდა ჩვენი უნივერსიტეტი, მას გამოეყო უკვე ცალკე ინსტიტუტები — საქართველოს ბერიას სახელობის სასოფლო - სამეურნეო ინსტიტუტი, ინდუსტრიული ინსტიტუტი 4 ფაკულტეტით, პედაგოგიური ინსტიტუტები და სხვა მრავალი. გაიზარდნენ კადრები, მომწიფდნენ და მოლონიერდნენ მეცნიერულად.

არ არის არცერთი დარგი მეცნიერებისა, რომელსაც თავისი ჩასახვისა და განვითარების დაწყების პირველწლებიდანვე არ ეგრძნო ჩვენი სასიქადულო მეცნიერის ზრუნვა და ამაგი, არ წახალისებულიყო მისი ენტუზიაზმით და იმედით აღსავსე სიტყვებით, რჩევითა და დარიგებით. შემდეგშიაც, როდესაც მისი მოწაფენი წამოიზარდნენ, ამ მზრუნველობას, დარიგებას და რჩევას ყოველთვის ჭარბად იღებდნენ.

მან ჩვენს ისტორიულ, აგრონომიულ, საერთო მეცნიერებას მიუძღვნა უძვირფასესი კაპიტალური ნაშრომი ორ დიდ ტომად „საქართველოს ეკონომიური ისტორია“, რომელშიც ვრცლად, დეტალურად, საკითხის ღრმად ცოდნით განხილულია ჩვენი სოფლის მეურნეობა და მისი ობიექტები წარსულში. ამ ნაშრომის შემწეობით გამომჟღავნდა ბევრი რამ დაფარული ჩვენი მეცნიერებისათვის, აგრონომიისათვის. პირველად მის მიერ გაშუქდა მრავალი საკითხი, მის შრომამდე გადაუჭრელი.

ამ დარგის შრომა მთელ მის მეცნიერულ მემკვიდრეობასთან შედარებით მხოლოდ მცირედი ნაწილია. მან მოგვცა ჩვენი ერის ისტორია. მისი ნაშრომნი ხელოვნების დარგში, მართლმსაჯულებაში და სხვაგან დიდხანს დარჩებიან ყველაზე სანდო წყაროებად.

იგი იყო მეცნიერი, რომელიც ხალხს კი არ ემიჯნებოდა, არამედ ყოველთვის ხალხთან იყო და ხალხისათვის იღვწოდა.

ამ უანგარო შრომისათვის პარტიამ და მთავრობამ იგი დაჯილდოვეს. და ამ ჯილდოს აკადემიკოსმა ი. ჯავახიშვილმა უპასუხა უდიდესი აღფრთოვანებით და შრომის გაათკეცებით. ბევრი გეგეგმა, კიდევ უფრო მეტი გასაკეთებელი დარჩა, მაგრამ ჩვენ შეგვიძლია ვთქვათ, რომ მან გამკეთებელნიც გამოზარდა და დასტოვა.

პროფ. ნ. კეცხოველი
ბიოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი.

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲒᲝᲑᲐᲠᲘ

დაუფასებელია აკადემიკოს ივანე ალექსანდრეს-ძე ჯავახიშვილის ღვაწლი ჩვენი საისტორიო მეცნიერების წინაშე. არ არის ამ მეცნიერების არცერთი დარგი, იქნება ის ქართული სამართლის ისტორია, ეკონომიური ისტორია, ქართული დიპლომატიკის ისტორია, მუსიკის ისტორია თუ სხვა რამ, სადაც მას არ შეექმნას სერიოზული ნაშრომები, რომლებიც ამომწურავად გვიჩვენებენ ჩვენი ხალხის მრავალ-საუკუნოვან წარსულ ვითარებას. ივ. ჯავახიშვილმა გვიჩვენა საქართველოს ისტორია მის მრავალფეროვანებასა და ერთიანობაში. მისი წიგნები მოგვითხრობენ ქართველი ხალხის წარსულ ცხოვრებასა და ბრძოლებზე.

განსაკუთრებით გვინდა აღვნიშნოთ ი. ჯავახიშვილის ღვაწლი ქართული ფილოლოგიისა, ხელოვნებისა და კერძოდ ლიტერატურის მეცნიერების დარგში. მისმა დაუღალავმა, მუდამ მაძიებელმა გონებამ, ჩვენი კულტურული წარსულის მრავალი, დღემდე ბნელით მოცული საკითხები გაარკვია, აშუქა და ნათელი გახადა. ივანე ჯავახიშვილი — ჩვენი ხალხის დიდი ისტორიკოსი, იყო აგრეთვე ლიტერატურის შესანიშნავი მკვლევარიც და ამ დარგის მუშაკებს მან შეუქმნა მტკიცე საფუძველი შემდგომი ნაყოფიერი მუშაობისათვის.

დაუფასებელია ივანე ჯავახიშვილის ღვაწლი თუნდაც რუსთველოლოგიის წინაშე. მან შეჰქმნა ბევრი რამ ახალი ამ დარგში. თავისი ღრმა-მეცნიერულ მოხსენებაში შოთა რუსთველის საიუბილეო პლენუმზე აკადემიკოსმა ბრწყინვალედ გადაგვიშალა მთელი ვითარება მე-12 საუკუნის საქართველოს კულტურული ცხოვრებისა. ეს მხოლოდ ერთი ეპიზოდია ივანე ჯავახიშვილის იმ დიდი ნაყოფიერი შრომისა, რომელსაც იგი მთელ თავის სიცოცხლეში ეწეოდა.

მით უფრო სამძიმოა ჩვენთვის ივ. ჯავახიშვილის დაკარგვა, რომ მას ბევრი რამ დარჩა დაუმთავრებელი.

იგი გარდაიცვალა თავის პოსტზე, ამ სიტყვის პირდაპირი გაგებით, ისე რომ ბაგეებზე შერჩა დაუსრულებელი ფრაზა, დაუმთავრებელი მეცნიერული მოსაზრება ჩვენი ძველი ლიტერატურის შესახებ.

ამ ფრაზის მსგავსად ივანე ჯავახიშვილს ბევრი რამ დარჩა დაუმთავრებელი. მის კალამს დარჩა დაუწერელი მრავალი მოსაზრებანი, რასაც მისმა ნათელმა გონებამ მიაღწია რამდენიმე ათეული წლის მეცნიერული მუშაობის გამოცდილებით: ჩვენი ისტორიის შესახებ, საქართველოს უძველესი ძეგლების ახალ აღმოჩენათა შესახებ, რის უშუალო ხელმძღვანელიც იგი იყო.

ჩვენი საბჭოთა მეცნიერება შესძლებს ღირსეულად დაგვირგვინოს ის დიდი საქმე, რომელსაც მთელი თავისი სიცოცხლე შესწირა ამ დიდმა მეცნიერმა.

ᲘᲠᲐᲙᲚᲘ ᲐᲑᲐᲨᲘᲫᲔ
ორდენოსანი პოეტი.

ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

გარდაიცვალა აკადემიკოსი — ივანე ჯავახიშვილი.

საბჭოთა ქვეყანამ დაჭარგა ადამიანი, რომელმაც უშურველად შესწირა თავისი დიდი ენერგია, ნიჭი და მრავალმხრივი ცოდნა საშობლოს სამსახურს.

ქართველი ხალხის ისტორია მთელი თავისი მრავალფეროვანებით, ქართული კულტურის არსისა და წარმომავლობის მეცნიერული კვლევა ივანე ჯავახიშვილის სასიცოცხლო საქმე იყო. ფუნდამენტალური შრომები უძღვნა მან ჩვენი ხალხის უმდიდრესი წარსულის შესწავლას.

ამით მოიპოვა ივანე ჯავახიშვილმა დიდი მკვლევარის, გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერის ავტორიტეტი. ეს ავტორიტეტი აღიარა მოწინავე საბჭოთა მეცნიერებამ და იგი არჩეულ იქნა საკავშირო სამეცნიერო აკადემიის ნამდვილ წევრად.

საქართველოს კულტურული აღორძინების ისტორიაში ივანე ჯავახიშვილი მუდამ დარჩება იმ დიდ სახოგადო მოღვაწედ, რომლის სახელთანაც დაკავშირებულია საქვეყნო საქმე ქართული უნივერსიტეტის დაარსებისა (1918 წ.). კერძო ინიციატივით დაიწყო საქმე, რომელიც აყვავდა საბჭოთა სინამდვილეში სახელმწიფოს მუდმივი მზრუნველობით.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი იქცა სამეცნიერო აზროვნების ჩაუქრობელ კერად და საბჭოთა ინტელიგენციის სამჭედლოდ. ივანე ჯავახიშვილმა ღირსეულად დაიმსახურა საბჭოთა საზოგადოებრიობის დიდი სიყვარული და პატივისცემა.

ქართველმა ხალხმა იგი აღჭურვა ნდობით და აირჩია დეპუტატად საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოში და მის პრეზიდიუმში.

ბოლშევიკების პარტიამ და საბჭოთა ხელისუფლებამ ჯეროვნად დაფასებულ მისი ღვაწლი.

ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში უკვდავი დარჩება დიდი მეცნიერის, ადამიანისა და საზოგადო მოღვაწის ივანე ჯავახიშვილის სახელი.

ნ. მუსხელიშვილი, ივ. ბერიტაშვილი, აკ. შანიძე, გ. ახვლედიანი, ზ. კიკნაძე, შ. დადიანი, კ. კეკელიძე, ალ. ჯანელიძე, არნ. ჩიქობავა, ს. თოფურია, დ. ყიფშიძე, დ. არაყიშვილი, ირ. აბაშიძე, ზ. ხაჭაპურიძე, არ. ხარაძე, პ. ინგოროყვა, ხ. ჯანაშია, ნ. ბერძენიშვილი, ვ. მაჭავარიანი.

ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲙᲝᲡ Ი. Ა. ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲪᲮᲔᲓᲠᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲐ

გუშინ, დღის 1 საათზე, სამკურნალო კომბინატის შენობიდან აკადემიკოს ი. ა. ჯავახიშვილის ცხედარი გადასვენებულ იქნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლუბის დარბაზში.

სამკურნალო კომბინატის დარბაზში, სადაც დასვენებული იყო ი. ჯავახიშვილის ცხედარი, ადრიანად მოიყარეს თავი განსვენებულის ოჯახის წევრებმა, ნათესავებმა და მეგობრებმა.

დანიშნული დროისათვის სამკურნალო კომბინატში მოვიდნენ ამხ. გ. სტურუა, ი. თავაძე, ვ. ეგნატაშვილი, ბ. გოგუა, ი. ფრანგულიანი, ბ. კიზირია, აკად. ი. ბერიტაშვილი, პროფესორები ა. შანიძე, გ. ხაჭაპურიძე, გ. ახვლედიანი, კ. კეკელიძე, ალ. ჯანელიძე, ა. ჩიქობავა, ნ. კეცხოველი, გ. ჩუბინიშვილი, ა. ხარაძე, ს. ჯანაშია, ვ. თოფურია, მ. გოგიბერიძე, იუსტ. აბულაძე, მ. ზანდუკელი, ხელოვნების დამსახ. მოღვაწე ი. გამრეკელი, მწერლები — გ. ქიქოძე, ი. ზურაბიშვილი, მეცნიერი მუშაკები, მასწავლებლები, უმაღლეს სასწავლებელთა სტუდენტები და მოსწავლე ახალგაზრდობა.

დღის პირველ საათზე ამხ. გ. სტურუამ, ი. თავაძემ, ვ. ეგნატაშვილმა, კ. კეკელიძემ, ს. ჯანაშიამ და ნ. კეცხოველმა ასწიეს კუბო და პროცესია სახელმწიფო უნივერსიტეტისაკენ დაიძრა. ნ. მარის ქუჩა, რომლითაც მოასვენებდნენ ცხედარს, ხალხით იყო გაჭედილი. ხალხით იყო გაჭედილი აგრეთვე ეზო სახელმწიფო უნივერსიტეტისა, რომლის ფასადზე წითელი და შავი ტილოების ფონზე გაკეთებულია აკადემიკოს ი. ა. ჯავახიშვილის დიდი პორტრეტი.

ცოცხალი ყვავილებით მორთულ კვარცხლბეკზე უნივერსიტეტის კლუბის დარბაზში დაასვენეს განსვენებულის ცხედარი.

კუბოს ამკობენ გვირგვინები საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსაგან, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისაგან, საქ. კ. პ. (ბ) თბილისის კომიტეტისა და მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტისაგან, თბილისის სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისაგან, საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატისაგან, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალისაგან და სხვ.

დღის 2 საათზე დაიწყო მშობელთა მისვლა ი. ჯავახიშვილის კუბოსთან.

ᲙᲣᲑᲝᲡᲗᲐᲜ

უჩვეულო მდუმარებაშია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლუბის ძველებში გახვეული დარბაზი. ესტრადის შავ ხავერდოვან ფარდაზე დაფნის ცოცხალ გვირგვინში ჩადგმულია აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის პორტრეტი. შუა დარბაზში კვარცხლბეკზე დგას კუბო განსვენებულის ნეშტით. ცოცხალი ყვავილები, გვირგვინები — სიყვარულისა და მწუხარების ემბლემები ჰფარავენ კუბოს და მის პოსტამენტს.

დარბაზში თავი მოუყრიათ განსვენებულის ოჯახის წევრებს და ნათესავებს, პარტიისა და მთავრობის წარმომადგენლებს, უმაღლესი საბჭოს დეპუტატებს, მეცნიერების, ხელოვნების, ლიტერატურის მოღვაწეებს, ახალგაზრდა მეცნიერ მუშაკებს, ასპირანტებს, სტუდენტებს, თბილისის საწარმოთა სტახანოველებს და საერთოდ მშრომელ ინტელიგენციას.

აქ არიან ამხ. ფ. მახარაძე, გ. სტურუა, ი. თავაძე, ვ. ეგნატაშვილი, აკად. ი. ბერიტაშვილი, ა. ჯორბენაძე, ი. წიკლაური, გ. ფიცხელაური, ბ. კიზირია, ი. ფრანგულიანი, ა. მაჭავარიანი, პროფესორები ა. შანიძე, გ. ახვლედიანი, ს. ჯანაშია, ა. ხარაძე, ვ. კუპრაძე, მ. გოგიბერიძე, ა. ნათიშვილი, დ. უზნაძე, ა. ჩიქობავა, ვ. თოფურია და სხვ.

საღამოს სრულ 7 საათზე და 30 წუთზე შოპენის სამგლოვიარო მარშით იწყება სამოქალაქო პანაშვიდი.

საპატიო ყარაულში დგებიან ამხ. გ. სტურუა, ი. თავაძე, ვ. ეგნატაშვილი და ი. წიკლაური.

პირველ ყარაულს სცვლის მეორე—ამხ. ბ. კიზირიას, ი. ფრანგულიანის, პროფ. ა. ჯანელიძისა და პროფ. ს. ჯანაშიას შემადგენლობით. მათ ადგილს იჭერენ აკადემიკოსი ივ. ბერიტაშვილი, მეცნიერებათა აკადემიის წევრი-კორესპონდენტები გ. ახვლედიანი და ა. შანიძე და პროფ. კ. კეკელიძე.

სამგლოვიარო ჰიმნი დროგამოშვებით არღვევს დარბაზის სამარისებურ სიჩუმეს. საპატიო ყარაულში დგებიან ამხ. ფილიპე მახარაძე, მეცნიერებათა აკადემიის წევრი-კორესპონდენტი გ. ხაჭაპურიძე, გ. ფიცხელაური და ირ. აბაშიძე. ამის შემდეგ რიგრიგობით დგებიან პროფესორები და მეცნიერი მუშაკები ფ. გოგიჩაიშვილი, დ. უზნაძე, ალ. ნათიშვილი, ალ. მაჭავარიანი, მ. ზანდუკელი, გ. ჩუბინიშვილი, ნ. კეცხოველი, შ. ამირანაშვილი, გ. ნათაძე, იუსტ. აბულაძე, ს. ყაუხჩიშვილი, ვ. კუპრაძე, არნ. ჩიქობავა, ნ. ბერძენიშვილი, პ. გუგუშვილი, მ. გოგიბერიძე, ვ. თოფურია, ს. ყიფშიძე, ნ. ჭოიავა, ა. ბარამიძე, ი. ცინცაძე, გ. ნამორაძე, ი. ვეკუა, შ. მიქელაძე, გ. ჩიტაია, ქ. ციციშვილი, გ. წერეთელი, ლ. მუსხელიშვილი, ი. მეგრელიძე, ი. ლომოური, ვ. ბერიძე, ა. ფაღავა და სხვ., მწერლები—ლ. ქიაჩელი, გ. ქიქოძე, მხატვარი—მ. თოიძე, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები ა. ჯორბენაძე, ნ. შენგელაია და სხვ.

საღამოს სრულ 9 საათზე დამთავრდა სამოქალაქო პანაშვიდი. უკანასკნელი საპატიო ყარაული შესცვალა საპატიო სამხედრო ყარაულმა. ნელი ნაბიჯით სტოვებენ დამსწრენი დარბაზს, კუბოსთან რჩებიან განსვენებულის ნათესავები და ოჯახის წევრები.

საქართველოს კინოსტუდიამ აღებეჭდა კინო-აფსაჯზე თბილისის მშრომელთა გამოთხოვება დიდ საბჭოთა მეცნიერთან.

აჭარის ასსრ რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ღრმა მწუხარებას გამოსთქვამს გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერის, საქართველოს სსრ რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრის, აკადემიკოს

ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ-ᲫᲔ ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს ლენინური კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტი ღრმა მწუხარებით იუწყება უდიდესი საბჭოთა მეცნიერის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრის, აკადემიკოს

ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ-ᲫᲔ ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ

გარდაცვალების.

ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ

ულმობელმა სიკვდილმა ხელიდან გამოგვაცალა ქართველი ხალხის ერთერთი საუკეთესო შვილი, გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი და მოქალაქე, აკადემიკოსი ივანე ჯავახიშვილი. იგი გარდაიცვალა პატივცემული და დაფასებული საბჭოთა საზოგადოებრიობის მიერ. იგი გარდაიცვალა, როგორც ანტიკური ბრძენი მისთვის საყვარელი შრომის პროცესში, უეცრად კალთედრაზე, კვლევისა და აზროვნების დროს.

ივანე ჯავახიშვილი იყო დიდი მოამაგე ქართული მეცნიერებისა და ქართული კულტურისა საერთოდ. იგი იყო მეცნიერული შინაგანი სიმართლის რაინდი. სპეტაკი და მაღალი იყო მისი აზრები.

დიდია დანაკლისი, მაგრამ ჩვენ ღრმად გვწამს, რომ მის მიერ დაწყებული საქმე გაგრძელდება და ეს იქნება შესანიშნავი ძეგლი იმ ადამიანისა,—რომელმაც პირველად ქართველი ხალხის ისტორიული წარსული იმდაგვარად დაამუშავა, რომ იგი ნამდვილი მეცნიერების სიმაღლეზე აიყვანა.

პროფ. ᲛᲝᲡᲚᲔ ᲒᲝᲒᲘᲑᲔᲠᲘᲫᲔ

აკად. ი. ჯავახიშვილი თავის შვილიშვილებთან

ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲮᲡᲝᲕᲜᲐ

გასაოცრად მრავალფეროვანი იყო აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის მეცნიერულ-კვლევითი მუშაობის სფერო. ნ. მართან ერთად ივ. ჯავახიშვილი ნამდვილი ფუძემდებელია ქართული ფილოლოგიისა. კერძოდ, ივ. ჯავახიშვილი მისთვის ჩვეული გულმოდგინებით სწავლობდა და იკვლევდა ძველი ქართული მხატვრული მწერლობის პრობლემებს. ამ მხრით საგულისხმოა, რომ აკად. ივ. ჯავახიშვილის უკანასკნელი ლექცია, რომლის დროსაც ასე უეცრად და გულსაკლავად გამოგვეთხოვა სამუდამოდ, ქართული მწერლობის ისტორიის სპეციალური საკითხებისადმი იყო მიძღვნილი.

დიდია და განუზომელი ივ. ჯავახიშვილის დანაკლისი.

ივანე ჯავახიშვილის ნათელი ადამიანური და მეცნიერული სახე მარად უჭკნობი დარჩება მის მოწაფეთა გულში.

პროფ. ᲐᲚ. ᲑᲐᲠᲐᲛᲘᲫᲔ

ᲞᲠᲝᲤ. Ა. ᲨᲐᲜᲘᲫᲔ

ᲐᲙᲐᲓ. ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲘ

უმაღლესი სკოლის დაარსების იდეა ჩვენში ახალი ამბავი არ არის. მრავალი მოწინავე ადამიანი, XVIII საუკუნედან მოყოლებული 1914 წლამდე, მსოფლიო ომის დაწყებამდე, ოცნებობდა უმაღლესი სკოლის შესახებ თბილისში. კამათობდნენ და სწერდნენ, თუ რა ტიპისა უნდა ყოფილიყო ეს სასწავლებელი, მაგრამ ამ იდეის განხორციელება შესძლო მხოლოდ დიდმა მეცნიერმა, სამშობლოსადმი ღრმა სიყვარულით გამსჭვალულმა ადამიანმა, დაუღალავმა მუშაკმა და საზოგადოებრივმა მოღვაწემ აკად. ივ. ჯავახიშვილმა.

ჯერ კიდევ პრივატ-დოცენტად ყოფნის დროს პეტერბურგის უნივერსიტეტში ივ. ჯავახიშვილი არ კმაყოფილდებოდა საქართველოს წარსულის კვლევა-ძიებით, არ იყო ჩაკეტილი განდეგილობით თავის კაბინეტში, არამედ მიდიოდა ხალხთან და ცდილობდა აემაღლებინა კულტურული თვითშეგნება ფართო მასებისა საჯარო ლექციების კითხვით თბილისში, ქუთაისში და სხვაგან. ამასთანავე ერთად ის ბეჭდავდა თავის შრომებს ქართულად და რუსულად, საუბრებს ატარებდა ახალგაზრდებთან და სხვადასხვა.

კარგად მახსოვს, თუ რა ხალისით მიდიოდა დიდძალი ახალგაზრდობა ივ. ჯავახიშვილის საჯარო ლექციაზე ქუთაისში 1907 წ., როდესაც მე ჯერ კიდევ გიმნაზიაში ვსწავლობდი. ლექციის შემდეგ მეცნიერებისა და საზოგადო საქმის ენთუზიასტმა დიდი ყურადღებით მოუსმინა და უპასუხა მოწაფეების ჯგუფს, რომელიც ლექციის შინაარსთან დაკავშირებით მას სხვადასხვა შეკითხვას აძლევდა.

დღეს, ლენინ-სტალინის ბრძნული ნაციონალური პოლიტიკის გამარჯვების ხანაში დედა-ენაზე სწავლა-განათლების მიღება აქსიომატურ ჭეშმარიტებად ითვლება მთელი კავშირის უზარმაზარ ტერიტორიაზე, მაგრამ ძველად, ცარიზმის ხანაში, როდესაც დევნილი იყო „ინროდცების“ სწრაფვა, რომ სამშობლო ენაზე მიეღოთ განათლება, დიდი გამბედაობა იყო საჭირო, რომ ამ სწრაფვას ბუნებრივი გზა და მიზანშეწონილი მიმართულება მისცემოდა. ამ მხრით პირდაპირ გასაოცარია ივ. ჯავახიშვილის მოღვაწეობა.

თვით პეტერბურგის უნივერსიტეტში აღმოსავლურ ენათა ფაკულტეტზე, ივ. ჯავახიშვილი ახერხებდა, რომ ქართულად ეკითხა ლექციები. თუ მსმენელთა შედგენილობა ისეთი იყო ხოლმე, რომ ყველას ესმოდა ქართული, ის ლექციებს ქართულად კითხულობდა. მისი შინაარსიანი ლექციები და სასემინარო მეცადინეობანი დიდძალ სტუდენტობას იზიდავდა მაშინდელ სატახტო ქალაქში. ერთხელ ლექციას პირველად დაესწრო იურიდიული ფაკულტეტის ერთი სტუდენტი, რომელიც ივ. ჯავახიშვილს მანამდე არ ენახა და რომელიც ქართველად ვერ იცნო, — რუსი ეგონა, — ივარაუდა, რომ მას ქართული არ ეცოდინებოდა და მეცადინეობა ქართულის ნაცვლად რუსულ ენაზე ჩაატარა.

იმავე აღმოსავლურ ენათა ფაკულტეტზე ივ. ჯავახიშვილმა შემოიკრიბა თავის გარშემო მოწინავე სტუდენტობა და 1907 წ. დაარსა ქართული სამეცნიერო წრე, რომლის მუშაობაში მონაწილეობას იღებდნენ არა მარტო უნივერსიტეტის სტუდენტები, არამედ სხვა უმაღლესი სასწავლებლების მსმენელებიც (ქალთა უმაღლესი კურსებისა, სამხედრო-საექიმო აკადემიისა, ტექნოლოგიური ინსტიტუტისა და სხვ.). სამეცნიერო წრეში მოხსენებანი იკითხებოდა და კამათი სწარმოებდა ქართულად, რაც ხელს უწყობდა საჭირო ტერმინოლოგიის შექმნას და ქართული სამეცნიერო ენის შემუშავებას. ივ. ჯავახიშვილმა ამ სამეცნიერო წრის საშუალებით შესძლო ბევრი ახალგაზრდა ჩაება საკვლევაძიებო მუშაობაში და გზა გაეკაფა მათთვის სამეცნიერო ასპარეზზე აღსანიშნავია, რომ 1915 წ. მისი რედაქციით კრებულიც კი გამოვიდა, რომელშიც დაიბეჭდა ზოგი აქ წაკითხულ მოხსენებათაგანი.

ივ. ჯავახიშვილი უაღრესად დაინტერესებული იყო ქართული ენის კულტურის ზრდის საკითხებით და ცნობებს ჰკრებდა იმის შესახებ, თუ რამდენად შესაძლებელი იყო ქართული უმაღლესი სკოლის დაარსება. საამისოდ მან ცნობები შეჰკრიბა სხვადასხვა საუნივერსიტეტო ქალაქში გაბნეულ ქართველ სპეციალისტთა შესახებ და ქართული სამეცნიერო წრის საშუალებით ჩაატარა ანკეტა ქართველ სტუდენტთა შორის რუსეთისა და ევროპაში. ეს იყო 1911 და 1912 წლებში. ანკეტას უნდა გამოერკვია ქართველ სტუდენტთა რაოდენობა, მათი განაწილება სპეციალობათა მიხედვით, ქონებრივი მდგომარეობა, საყოფაცხოვრებო პირობები და სხვ. ანკეტა ორგვარი იყო: ერთი ვრცელი (57 კითხვისაგან შემდგარი, რუსულ ენაზე) პეტერბურგის უმაღლეს სასწავლებელთა სტუდენტთათვის, და მეორე მოკლე (15 კითხვისაგან შემდგარი, ქართულ ენაზე) სხვა ქალაქებისათვის რუსეთსა და ევროპაში. სტამბაში დაბეჭდილი საანკეტო ფურცლები დაგზავნილი იყო ყველგან, სადაც კი გვეგულებოდა ქართველი სტუდენტი (მოსკოვში, ხარკოვში, კიევში, დორპატში, ოდესაში, იაროსლავლში, ტომსკში, ბერლინში, ლაიპციგში, პარიზში, მონპელიეში, ბრიუსელში, ლიეჟში და სხვაგან), და თითქმის ყოველი მხრიდან დაბრუნდა შევსებული. ამ ანკეტამ ბევრი რამ გამოარკვია. ანკეტამ ცხადჰყო, რომ ქართველები დიდი ინტერესით მუშაობდნენ მეცნიერებისა და ტექნიკის სხვადასხვა დარგში; არ იყო თითქმის არცერთი დარგი მეცნიერებისა, ხელოვნებისა და ტექნიკისა, რომ იქ ქართველი არ აღმოჩენილიყო. ამიტომ ცხადი შეიქნა, რომ ქართული უმაღლესი სასწავლებლის დაარსება ჩვენში ამ მხრით სრულიად უზრუნველყოფილი იყო, რაც ბრწყინვალედ დადასტურდა მერმინდელი ამბებით.

არ შეიძლება გვერდი ავუხვიოთ ერთ ინციდენტს, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ამ ანკეტასთან დაკავშირებით. ანკეტის მოხდენას კინაღამ მოჰყვა სამეცნიერო წრის დახურვა და მისი ხელმძღვანელის პრ.-დოც. ივ. ჯავახიშვილის სამართალში მიცემა. 1913 წ., როდესაც ანკეტა უკვე დასრულებული იყო, ერთი ცალი ხელში ჩაუვარდა პოლიციას ოდესაში ერთი სტუდენტის გაჩხრეკის დროს. მაშინვე აფრინეს შეკითხვა პეტერბურგში: მართლა არსებობს უნივერსიტეტში ქართული სამეცნიერო წრე, ვინ არის მისი ხელმძღვანელი და აქვს თუ არა მას ნებართვა ანკეტის მოსახდენად სტუდენტებს შორისო. პასუხში, რომელიც შედგენილი იყო აღმოსენათა ფაკულტეტის დეკანის მიერ და გაგზავნილი უნივერსიტეტის რექტორის სახელით, აღნიშნული იყო, რომ „ქართ. სამეცნიერო წრე“ მართლა არსებობს ლეგალურად პეტერბურგის უნივერსიტეტთან და მას ხელმძღვანელობას უწევს პრ.-დოც. ივ. ჯავახიშვილი. რაც შეეხება ანკეტის მოხდენას, ამის შესახებ ცნობა კიდევაც დაბეჭდილია პეტერბურგის უნივერსიტეტის 1912 წლის ანგარიშებში.

უნდა აღინიშნოს, რომ არსებითად პასუხი გვერდს უვლიდა შეკითხვას ანკეტის მოხდენის უფლების შესახებ. მართლაც, თუ ანკეტის ჩასატარებლად პეტერბურგის უნივერსიტეტის სტუდენტებს შორის საკმარისი იყო რექტორის ნებართვა, პეტერბურგის ყველა უმაღლეს სასწავლებელში ანკეტის მოსახდენად საჭირო იყო გრაფონაჩალნიკის ნებართვა, მთელს იმპერიაში კი საამისოდ შინაგან საქმეთა სამინისტროს უნდა დაერთო ნება, მაშინ როდესაც საზღვარგარეთ მყოფ სტუდენტებთან ამგვარი კავშირის დასამყარებლად აუცილებელი იყო საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანხმობა. სამეცნიერო წრეს არცერთი ნებართვა ჰქონდა, არც მეორე, არც მესამე; მან თავისი ნებით, ხელისუფლების დაუკითხავად, მოაწყო ეს საქმე და, უნივერსიტეტის მოხერხებული პასუხი რომ არა, საქმე შეიძლება ძალიან ცუდად დატრიალებულიყო.

უმაღლესი განათლების პირველი კერის — უნივერსიტეტის გახსნას თბილისში პროფ. ი. ჯავახიშვილმა და მისმა მეგობრებმა მრავალ დაბრკოლებათა გადალახვის შემდეგ მიაღწიეს. 1918 წ. ეს უნივერსიტეტი, კერძო თაოსნობით დაწყებული პირველად ერთი ფაკულტეტის სახით, თანდათან გაიზარდა, გაძლიერდა და ბოლშევიკური პარტიისა და საბჭოთა ხელისუფლების მუდმივი ყურადღებითა და დახმარებით გადაქცა მძლავრ სამეცნიერო დაწესებულებად, რომელსაც ამჟამად მოეპოვება რვა ფაკულტეტი, მრავალი კათედრა, კარგად მოწყობილი ლაბორატორიები და კაბინეტები. თუ იგი ღირსეულად ატარებს დიდი **სტალინის** სახელს და პირნათლად ემსახურება ჩვენი

იტალია-საბერძნეთის ომი

ინგლისის ცნობები

ლონდონი, 19 ნოემბერი (საკდესი). როგორც გაზეთ „ტაიმსის“ კორესპონდენტი გადმოგვცემს, საბერძნეთის ჯარის მიერ კორჩის გარშემორტყმა სამხრეთიდან იმიტომ გახდა შესაძლებელი, რომ ინგლისის ავიაციამ დაანგრია სტრატეგიულად დიდი მნიშვნელობის მქონე მდინარე დევოლის ხიდი, რომლითაც მტერს თავისი დამხმარე ძალები გადაჰყავდა. ეს ხიდი აგებული იყო კორჩა-ელბასანის გზაზე — ერთადერთ გზაზე, რომლითაც შეიძლებოდა დამხმარე ძალების გადაყვანა ან უკან დახევა.

ლონდონი, 19 ნოემბერი (საკდესი). რეიტერის საააგენტოს გადმოცემით, ინგლისის შეიარაღებულ ძალთა სარდლად საბერძნეთში დანიშნა გენერალი დოლბიეკი.

დოლბიეკი მუდამ სამხედრო სამსახურში იყო ინდოეთსა, ეგვიპტესა, ტრანსიორდანიასა და პალესტინაში. ახალ პოსტზე დანიშვნამდე დოლბიეკი იყო ინგლისის საჰაერო ძალთა სარდალი პალესტინაში.

გაზეთი „პოლიჩიკა“ საბერძნეთში წარმოებული სამომარი მოქმედების შესახებ

ბელგრადი, 19 ნოემბერი (საკდესი). გაზეთი „პოლიტიკა“ სწერს: „საბერძნეთ-იტალიის ომის სამი კვირის დასასრულს ფრონტზე სიტუაცია ძალიან შეიცვალა. პირველი კვირის განმავლობაში იტალიის ჯარი, რომელიც ძალთა უპირატესობით სარგებლობდა, შეიჭრა საბერძნეთის ტერიტორიაზე, ცენტრში და მარჯვენა ფლანგზე. მეორე კვირის განმავლობაში საბერძნეთის ჯარმა, რომელსაც მობილიზაციის შედეგად დამხმარე ძალები მიუვიდა, შეაჩერა იტალიელთა შეტევა და კონტრიერიშზე გადავიდა. მეორე კვირის დასასრულს პინდის მთების რაიონში მდებარე ტერიტორია განთავისუფლებულ იქნა და ბერძნებმა თავიანთი პოზიციები თვით საზღვარზე გადაიტანეს. მარჯვენა ფლანგზე ბერძნები ომის დაწყების მომენტიდანვე საზღვარზე გამაგრდნენ. მესამე კვირის დამლევს საბერძნეთის ომიამ წინ წაიწია და დაიკავა ფრონტი საბერძნეთის საზღვრების გადალმა. ოპერაციების ინიციატივა ბერძნეთა ხელში გადავიდა. ბერძნების კონტრშეტევა წარმატებით გრძელდება.

საბერძნეთის ოფიციალური წყაროები ამტკიცებენ, რომ ინგლისის საჰაერო ძალები განუწყვეტლივ უშენენ ყუმბარებს იტალიის ჯარისა და სამხედრო მასალების ტრანსპორტებს. ვალონსა და სანტი-კვარანტაში ნავსადგურები დანგრეულია“.

იუგოსლავიის დეპეშათა საააგენტოს კომუნიკე ბიზოლის ბომბარდირების გარემოებათა შესახებ

ბელგრადი, 19 ნოემბერი (საკდესი). იუგოსლავიის დეპეშათა საააგენტო გადმოგვცემს: „საააგენტოს დავალებული აქვს გამოაქვეყნოს შემდეგი: კომისიამ, რომელიც იკვლევდა ბიტოლის 5 ნოემბრის ბომბარდირების შემთხვევას, გამოარკვია, რომ ბიტოლში ყუმბარები იტალიის ავიაციის თვითმფრინავებმა ჩამოჰყარეს. იუგოსლავიის მთავრობამ 12 ნოემბერს აცნობა იტალიის მთავრობას ყველევა-ძიების შედეგები და სთხოვა თავის მხრივ მოეხდინა გამოძიება ამის გამო. იტალიის მთავრობამ 16 ნოემბერს უპასუხა, რომ უნებლიეთი შეცდომის გამო იტალიის თვითმფრინავებმა, მართლაც, დაუშინეს ყუმბარები ბიტოლს. იტალიის მთავრობამ აშის გამო მწუხარება გამოსთქვა. ამავე დროს იტალიის მთავრობა პრინციპულად დასთანხმდა იმ ზარალის ანაზღაურებას, რაც ბოჰბარდირებამ გამოიწვია.

ამასთან დაკავშირებით და იტალიასა და იუგოსლავიას შორის არსებული მეგობრული ურთიერთობის მეოხებით ეს ინციდენტი ამოწურულად უნდა ჩაითვალოს“.

ფრანგი სამხედრო ყყვეების განთავისუფლება

ნიუ-იორკი, 19 ნოემბერი (საკდესი). როგორც იუნაიტედ პრესის საააგენტო იუწყება, ვიშში ოფიციალურად გამოცხადდა, რომ დეკემბრის დამლევს გაათავისუფლებენ 5.500 ფრანგ სამხედრო ტყვეს—ინვალიდებს, რომლებიც გერმანიის ჰოსპიტლებსა და საკონცენტრაციო ბანაკებში იმყოფებიან. უკანასკნელი მოლაპარაკების დროს ლავალი დაჟინებით მოითხოვდა ყველა ფრანგი სამხედრო ტყვის განთავისუფლებას. საფრანგეთის კომუნიკე აგრეთვე აცხადებს, რომ განთავისუფლებულ იქნება სამხედრო ტყვეების სხვა ჯგუფებიც, სულ 100.000 კაცი, აქედან 60.000 კაცი საფრანგეთის იმ ჯარს ეკუთვნის, რომელიც მაჟინოს ხაზს იცავდა და შემდეგ ინტერნირებულ იქნა შვეიცარიაში.

რიბენტროპის, ჩიანოს, ფეიეკისა და ჩაკის გამგზავრება ვენას

ბერლინი, 19 ნოემბერი (საკდესი). გერმანიის საინფორმაციო ბიურო ზალცბურგიდან იუწყება, რომ გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი რიბენტროპი და იტალიის საგარეო საქმეთა მინისტრი ჩიანო დღეს ვენას ჩავლენ.

გერმანიის საინფორმაციო ბიურო იუწყება აგრეთვე, რომ გერმანიის მთავრობის მოწვევით 20 ნოემბერს ვენას ჩავლენ უნგრეთის პრემიერ-მინისტრი ტელეკი და უნგრეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი ჩაკი.

სამომარი მოქმედება ჩინეთში

ჩრდილოეთ ჩინეთში შანსის პროვინციაში, ფინლინდუს ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთით, იაპონელთა რაზმი, რომელიც 2 ათას კაცს აღემატებოდა, ცდილობდა შეეტია დასავლეთისაკენ. ჩინელებმა იაპონელთა წინსვლა შეაჩერეს.

ხებეის პროვინციაში ჩინელმა პარტიზანებმა იაპონელები განდევნეს მინტოუგოუდან (ბეიპინის დასავლეთით). იაპონელთა გარნიზონმა ბეიპინისაკენ დაიხია.

ცენტრალურ ჩინეთში პარტიზანებმა სუჯოუს სექტორში (შანხაის ჩრდილოეთ-დასავლეთით) ხელთ იგდეს მთელი რიგი პუნქტები. ამავე რაიონში მარიონეტული „მთავრობის“ ჯარი აჯანყდა და პარტიზანებს შეუერთდა.

ჯეჟიანის პროვინციაში ამ უკანასკნელ დღეებში ჩინეთის მეოთხე არმიის რაზმები აქტივობას იჩენენ.

სამხრეთ ჩინეთში გუანსის პროვინციის სამხრეთ-დასავლეთით, ჯენნანგუანის კლდეკარის რაიონში (საფრანგეთის ინდო-ჩინეთის საზღვართან), 17 ნოემბერს, მთელი დღის განმავლობაში, ბრძოლა გრძელდებოდა. ორივე მხარეს ზარალი მოუვიდა.

19 ნოემბერი (საკდესი).

რუმინეთის ყოფილი მინისტრების დაპატიმრება

ბერლინი, 19 ნოემბერი (საკდესი). როგორც გერმანიის საინფორმაციო ბიურო გადმოგვცემს, „ყოფილ მეფე კაროლის მთავრობის დროს ჩადენილ პოლიტიკურ დანაშაულობათა“ დამატებითი გამოკვლევისათვის შექმნილმა კომიტეტმა სათანადო ორგანოებს მითითება მისცა, რომ დაპატიმრებულ იქნან წინანდელი პრემიერ-მინისტრი და სამხედრო მინისტრი გენერალი არეშეანუ, გენერალ-პროკურორი პასკუ, პოლკოვნიკი განოვიცი და ბუქარესტის ჯულავის სამხედრო საპყრობილის ყოფილი კომენდანტი. ყველა იმათ ბრალდებათ „მონაწილეობა ლეგიონერთა რეჟიმის წინააღმდეგ დანაშაულში და უკანონო ბრძანებათა გატარება“.

მოკლე ცნობები

◎ ესპანეთის მთავრობამ გააუქმა საქონლის შემოტანისა და გატანის ყველა ლიცენზია, რაც კი დღემდე გაცემული იყო ინგლისთან დადებული სავაჭრო შეთანხმების საფუძველზე.

◎ ამერიკის გემით შანხაიში ჩავიდა 171 ამერიკელი მფრინავი, რომლებიც ფილიპინის თავდაცვის გასაძლიერებლად მანილას მიემგზავრებიან.

◎ 18 ნოემბრიდან თურქეთში შესწყდა კერძო მანქანების მფლობელებისათვის ბენზინის მიცემა.

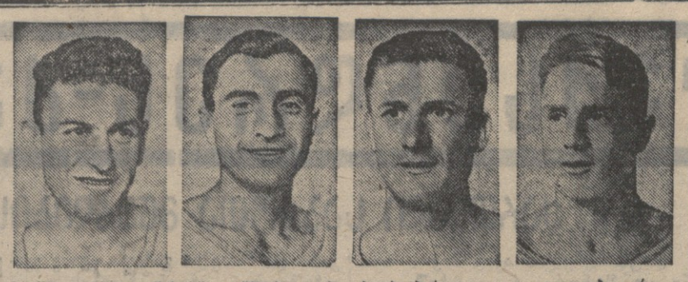

თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელები: ბ. პაიჭაძე, გ. ჯეჯელავა, ბ. ფროლოვი და ვ. ბერეჟნოი.

ფეხბურთი

პირველობის შედეგები

დამთავრდა სსრ კავშირის 1940 წლის პირველობის გათამაშება ფეხბურთში. მიმდინარე წლის პირველობის გათამაშებამ გვიჩვენა საბჭოთა ფეხბურთის ტაქტიკისა და ტექნიკის მაღალი დონე.

ფეხბურთში მიმდინარე წლის ჩემპიონის დროშისათვის ბრძოლაში მონაწილეობდა საბჭოთა კავშირის 13 უძლიერესი გუნდი. დამამუნი ბრძოლის შედეგად ძლიერთა შორის უძლიერესის საპატიო სახელი დამსახურებულად მოიპოვა მოსკოვის „დინამომ“. ჩემპიონმა დიდი სიძლიერით ჩაატარა ბრძოლა პირველობისათვის. მან მხოლოდ 12 ქულა დაჰკარგა (4 თამაში წააგო და 4 ფრედ დაამთავრა). გამარჯვების ნებისყოფა და დიდი ენერგია გუნდმა განსაკუთრებით გათამაშების მეორე წრეში გამოიჩინა. მაგალითად, მეორე წრის პირველ ხუთ მატჩში მოაგროვა 10 ქულა გატანილი და მიღებული ბურთების საერთო ანგარიშით 23:5 და, საერთოდ, მეორე წრეში მან მხოლოდ ერთი მატჩი წააგო. მოსკოვის „დინამო“ თამაშობდა პირდაპირ გროსმაისტერული სტილითა და ძლიერებით. ამაში მას ხელი შეუწყო გუნდის შემადგენლობაში ახალი მოთამაშეების ს. სოლოვიოვის, ნ. დემენტიევის, ი. სტანკევიჩის, ნ. ჰოლისკის და სხვ. შეყვანამ. მათთან ერთად თამაშის შესანიშნავი ოსტატობა გამოამჟღავნეს ძველმა, გამოცდილმა ფეხბურთელებმა — სპორტის დამსახურებულმა ოსტატებმა ნ. იაკუშინმა და ს. ილინმა, სემიჩასტნიმ, ფოკინმა და სხვ. განსაკუთრებით აღსანიშნავია გუნდის თავდასმელთა თამაშის აგრესიული სტილი, რასაც საკმაოდ ნათლად მოწმობს მოწინააღმდეგეთა კარში გატანილი 74 ბურთი.

ჩემპიონს მხოლოდ 2 ქულით ჩამორჩა საბჭოთა კავშირის ერთერთი უძლიერესი გუნდი თბილისის „დინამო“, რომელმაც მეორე ადგილი დაიკავა.

უკანასკნელ წლებში იგი განსაკუთრებული ენერგიით იბრძვის ჩემპიონის სახელისათვის. პირველობის გათამაშების მთელი წლების მანძილზე თბილისის „დინამო“ მუდამ ძლიერთა შორის იყო. თბილისის „დინამო“ ტემპის, დაუშრეტელი ენერგიისა და მაღალი ტექნიკის მქონე გუნდია. თუ მხედველობაში არ მივიღებთ რამდენიმე სუსტად ჩატარებულ თამაშს (მოსკოვის „ტორპედოსთან“ და „ლოკომოტივთან“) თბილისის „დინამომ“ ბრძოლა პირველობისათვის დიდი სიძლიერით ჩაატარა და მტკიცედ დაიმკვიდრა საბჭოთა კავშირის ერთერთი უპირატესი გუნდის სახელი.

გუნდის ძლიერი შემადგენლობიდან განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსნი არიან მაღალი კლასის ოსტატები: თავდამსმელები ბ. პაიჭაძე, გ. ჯეჯელავა, ვ. ბერეჟნოი, ნახევარმცველები ბ. ფროლოვი, გ. გაგუა და ბ. ბერძენიშვილი, მცველი ა. კიკნაძე. დიდი ზრდა ეტყობა გუნდის ახალგაზრდა მეკარეს ბ. ტყებუჩავას, რომელმაც განსაკუთრებული სიძლიერით ჩაატარა მთელი რიგი საპასუხისმგებლო მატჩები (მოსკოვის „სპარტაკთან“, „დინამოსთან“, „ცდკა“-სთან და სხვ.) ახალმა მცველმა ა. პეტლევანიდმ მნიშვნელოვნად გააძლიერა გუნდის დაცვის ხაზი.

სსრ კავშირის პირველობაში მეორე ადგილის მოპოვება დიდი და საპატიო გამარჯვებაა, მაგრამ თბილისის „დინამო“ ყველა შესაძლებლობა აქვს გახდეს ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონი. ამას ის ადასტურებს, თუ შეინარჩუნებს ყველა თავის დადებით თვისებებს, დაუღალავად იმუშავებს ტექნიკის კიდევ უფრო ამაღლებისათვის და თანაბარი პასუხისმგებლობით მოეკიდება ყველა მატჩს.

მხოლოდ მესამე ადგილით დაკმაყოფილდა გასული წლის ჩემპიონი—მოსკოვის „სპარტაკი“. საერთოდ, ამ ბოლო ხანებში „სპარტაკს“ არაფერი ახალი არ შეუტანია თავისი თამაშის ტექნიკასა და ტაქტიკაში, წარსულში მისი უძლიერესი დაცვა წელს თავდასხმაზე გაცილებით სუსტად თამაშობდა. ჩვეული ძლიერით ვეღარ თამაშობენ ა. სტაროსტინი, ვას. სოკოლოვი, კორნილოვი, მალინინი და სხვ.

უკეთესი ადგილის დაკავება შეეძლოთ მოსკოვის წითელი არმიის ცენტრალური სახლის ფეხბურთელებს, რომ ზედიზედ არ წაგოთ სამი უკანასკნელი მატჩი, რომლებშიც მონაწილეობა არ მიუღია სპორტის დამსახურებულ ოსტატს გ. ფედოტოვს. გარდა ამისა, გუნდის თამაშის შედეგებზე უარყოფითი გავლენა მოახდინა მის მიერ გაკეთებულმა 9 ფრემ.

პირველ ხუთეულში მოხვდა ლენინგრადის „დინამოც“, რომელიც გასულ წელს მე-10 ადგილზე იყო. ლენინგრადელები კარგა ხანს პირველობის გათამაშების ლიდერები იყვნენ, მაგრამ მეორე წრეში ვერ შეინარჩუნეს ის ენერგია, რითაც თავი ისახელეს პირველ წრეში. მეორე წრეში 6 მატჩის წაგებით ისინი პირველი ადგილიდან მეზუთეზე გადავიდნენ.

ასეთია მოკლედ პირველობის გათამაშების პირველ ხუთეულში მოხვედრილ გუნდების წარმატებანი.

მომდინარე წლის გათამაშებაში არადამაკმაყოფილებელ შედეგებს მიაღწიეს სტალინგრადის „ტრაქტორმა“ და კიევის „დინამომ“. განსაკუთრებით დიდი მარცხი განიცადა მოსკოვის „მეტალურგმა“, რომელიც უკანასკნელი წლების მანძილზე მუდამ მოწინავე გუნდების რიგებში იყო. „მეტალურგმა“ წელს წააგო 14 თამაში და უკანასკნელ ადგილზე გამოვიდა.

ლ. ტუროვი
ლ. კოტლი

მოსკოვის გაზეთები თბილისის „დინამოს“ გუნდის წარმოჩენაზე

მოსკოვი, (ჩვენი საკ. კორ.). მოსკოვის გაზეთები აჯამებენ ფეხბურთში სსრ კავშირის პირველობის შედეგებს. ყველა გაზეთი აღნიშნავს თბილისის „დინამოს“ გუნდის წარმატებას.

„იზვესტია“ სწერს: „თბილისის დინამოელთა გუნდმა, რომელმაც მეორე ადგილი დაიკავა, მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა თამაში. თბილისელებმა მთელი სეზონი ძალიან კარგად ჩაატარეს, ვეჩვენეს შეწყობილი კოლექტიური თამაში, რაც მათ წარსულ წლებში აკლდათ“. გაზეთი „ტრუდ“ აღნიშნავს: „მეწყობრი, შეწყობილი თამაშით თბილისის „დინამოს“ კოლექტივი მეორედ ზედიზედ იპყრობს მეორე ადგილს. გუნდმა ისწავლა მწვავედ და ლამაზად თამაში სხვის მოედნებზეც და ყოველთვის ანვითარებს სწრაფ ტემპს“. „მოსკოვსკი ბოლშევიკ“ სწერს: „თბილისის „დინამოს“ გუნდი წელითაწელობით განუხრელად წინ მიდის. რამდენიმე მატჩი მან ნამდვილი სპორტული ბრწყინვალებით ჩაატარა“. მოსალოდნელი იყო, რომ გაზეთი „კრასნი სპორტი“ დამთავრებული პირველობის დაწვრილებითს ანალიზსა და დასკვნებს მოგვცემდა. მაგრამ ეს გაზეთი მხოლოდ მოსკოვის „დინამოს“ გუნდის შეფასებით დაკმაყოფილდა.

მეცხენეობის რესპუბლიკური გამოფენა

ამასწინათ თბილისის სახელმწიფო იპოდრომზე საქართველოს სსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატმა მეცხენეობის მთავარმა სამმართველომ მოაწყო მეცხენეობის რესპუბლიკური გამოფენა. გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო 500-მდე საუკეთესო ჯიშის ცხენი საქართველოს მთელი რიგი რაიონებიდან. გამოფენაში მონაწილეობას იღებდა 20 რაიონი, სამი ცხენთსაშენი (ბუხროვანი, ყულარი, ყარაია), მეცხვარეობის ორი საბჭოთა მეურნეობა (ელდარი და უდაბნო) და თბილისის სახელმწიფო საჯინიბო. კერძოდ, წარმოდგენილი იყო აფხაზეთის ასსრ-ის, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ბოგდანოვკის, სიღნაღის, გურჯაანის, ლაგოდეხის, ბორჩალოს, საგარეჯოს, დუშეთის, ყარაიის, წალენჯიხის, თეთრი წყაროს, ბაბაშის, ხობის, სამტრედიის, ქუთაისის, ცხაკაიას და სხვა რაიონების კოლმეურნეობათა ცხენები.

გამოფენაზე განსაკუთრებით ორგანიზებულად ჩამოიყვანეს ცხენები სიღნაღის, გურჯაანის, ლაგოდეხის რაიონების და აფხაზეთის ასსრ კოლმეურნეობებმა. მნახველები აღტაცებაში მოიყვანეს საგარეჯოს რაიონის ტელმანის სახელობის კოლმეურნეობის წმინდა სისხლის ინგლისური ჯიშის მოზარდებმა და ბოგდანოვკის რაიონის მძიმე ტიპის არდენის ჯიშის ცხენებმა.

გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო ცხენების მრავალი ჯიში, ინგლისური წმინდა სისხლის, ინგლისური უმაღლესი და ნახევარსისხლის, ყაბარდოული, ახალთელქური, თუშური, არდენის ჯიშის მეტისები, ხამადანის ჯიშის ვირები, საჯიშე ჯორები და სხვ. აგრეთვე ყარაიის მეცხენეობის საბჭოთა მეურნეობის საჯიშე ჯორები.

გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო ყულარის ცხენთსაშენში დაბადებული და მუხროვანის ცხენთსაშენში გაზრდილი წმინდა სისხლის ინგლისური ჯიშის ცნობილი ოლაკი, საკავშირო და რესპუბლიკურ შეჯიბრებებზე მრავალგზის გამარჯვებული „ბადაკი“ — ავრეთვე წმინდა სისხლის ულაქები — „კეციანისა“, „ტარზანი“, „პირნათელი“ და სხვ.

გამოფენაზე წარმოდგენილ ცხენებს აგრეთვე — ფერმის საუკეთესო გამგეები, ბრიგადირები, ბუჯიბიანები, კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეები, მეჯოგეები, მოწინავე სპეციალისტები და სხვ.

ექსპერტ-სპეციალისტებმა შეაჯამეს გამოფენის შედეგები და ცხენთა შენარჩუნების, მათი გაზრდისა და საკოლმეურნეო მეცხენეობის შემდგომი განვითარების საქმეში სათანადო წარმატებებისათვის პირველი ადგილი მიაკუთვნეს ბოგდანოვკის რაიონს; მეორე — სიღნაღს, მესამე — გურჯაანს და მეოთხე—ლაგოდეხს. საბჭოთა მეურნეობების ხაზით საუკეთესო მაჩვენებლები ჰქონდათ მუხროვანისა და ყულარის ცხენთსაშენებს. ყარაიის მეცხენეობის საბჭოთა მეურნეობა მოწინავე რიგებში დგას გეგმების შესრულების მხრივ.

გამოფენაში ბევრი საუკეთესო ჯიშის ცხენი გამომეჟაგდა. ექსპერტ-სპეციალისტების დასკვნით გადარჩეულია 60-მდე ახალგაზრდა ჯიშიანი ცხენი, რომლებიც დატოგებულია თბილისის სახელმწიფო იპოდრომზე გასაწვრთნელად. საექსპერტო კომისიის დასკვნით საქართველოს სს რესპუბლიკის მოწესახლეობის სიგელებითა და სხვა დასაბუთებით დაჯილდოებულია 75 კაცი. მათ შორის არიან ფერმის გამგეები კუტხინოვი და ,ალიევი, მეჯინიბე ტროფიმენკო (ბოგდანოვკის რაიონი), ფერმის გამგე ორდენოსანი შავლაშვილი, ბახტურიძე, კოკლამაზაშვილი, ტუხაშვილი და სხვ. (სიღნაღის რაიონი) და საუკეთესო ზოოტექნიკოსები ჭანკიევი (სიღნაღი), ჩილაკოკოვი (აფხაზეთის ასსრ), ჩხაიძე და სხვ.

ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების არქიტექტორთა პირველი შეთანხმებითი შეხვედრისათვის

საქართველოს საბჭოთა არქიტექტორების კავშირი ენერგიულად ემზადება სამი მოძმე რესპუბლიკის — საქართველოს, აზერბაიჯანისა და სომხეთის პირველი შემოქმედებითი შეხვედრა — კონფერენციისათვის.

30 ნოემბერს საქართველოს საბჭოთა მხატვრების კავშირის სურათების გალერეაში გაიხსნება სამი მოკავშირე რესპუბლიკის ისტორიული არქიტექტურის ეფასონატანა გამოფენა, სადაც წარმოდგენილი იქნება ნატურის ფოტოსურათები და პლანშეტზე გაკეთებული ნახაზები.

კონფერენცია დაიწყება 2 დეკემბერს და 5 დღეს გაგრძელდება. იგი გაიმართება ხელოვნების ოსტატთა კლუბში, სადაც ეწყობა თანამედროვე საბჭოთა არქიტექტურის გამოფენა. მოელიან 50-ზე მეტ სტუმარს. მოწვეული არიან მოსკოვის, ლენინგრადისა და უკრაინის არქიტექტურის თვალსაჩინო ოსტატები, აგრეთვე უზბეკეთის, თურქმენეთისა და ტაჯიკეთის არქიტექტორები.

მოხსენების თემაზე „ამიერკავკასიის რესპუბლიკების ფორმით ნაციონალური და შინაარსით სოციალისტური არქიტექტურა“ გააკეთებს არქიტექტურის აკადემიკოსი ნ. ბ. სევეროვი, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე არქიტექტორი ს. ა. დადაშევი და არქიტექტორი ს. ა. საფარიანი. მოისმენენ აგრეთვე საბჭოთა არქიტექტორების კავშირის სრულიადსაკავშირო გამგეობის წარმომადგენელთა მოხსენებებს.

კონფერენციის მონაწილენი ნახავენ დიდი სტალინის სამშობლო ქალაქ გორს. ისინი დაწვრილებით გაიცნობენ ძველი თბილისის არქიტექტურას და მის ახალ მშენებლობას. (საქდესი).

ახალი წიგნები ბავშვთათვის

საბავშვო და საყმაწვილო ლიტერატურის გამომცემლობამ გამოუშვა ანტონ ფურცელაძის რჩეული ნაწარმოებთა წიგნი პოემა „მარაბდა“ და სხვ. და ინდუაშვილის პოპულარული ნარკვევი „უდაბნო და ოაზისი“.

უახლოეს დღეებში გამოვა ი. ევდოშვილის მოთხრობა „მწყემსი ბიჭი გაგნა“, საველიეფის „საზამთრო სასახლის იერიში“, ი. ბალასანიშვილის „ქ. გორის ლიტერატურული — რევოლუციური წრეები“, ს. ჩიქოვანის პოემა „შვიდნი“, ი. ვოსაშვილის „საბავშვო პოემები“ და ს. ქვარიანის ისტორიული რომანი „დიდი მოურავი“. (საქდესი).

ლექციები

21 ნოემბერს, საღ. 8 ს. 30 წ., საქ. ქ. პ. (ბ) თბილისის ორგ. მოლოტოვის რაიკომის სხდომათა დარბაზში ამბ. სახარი ქართულ ენაზე წაიკითხავს ლექციას თემაზე: **„მატერიალიზმი და იდეალიზმი“.**

ბილეთები იყიდება საქ. ქ. პ. (ბ) თბილისის ორგ. მოლოტოვის რაიკომის და რაიონის მსხვილ დაწესებულებათა და საწარმოთა პარტკაბინეტებში.

21 ნოემბერს, საღ. 5 საათზე, მარქსიზმ-ლენინიზმის საერთო საქალაქო უნივერსიტეტის საქ. ქ. პ. (ბ) ისტორიის ფაკულტეტის ქართულ სექტორზე (ფურცელაძის ქ. № 1) შესდგება ამბ. ლ. გეგეშიძის შესავალი ლექცია.

პარტკალენდარი

საქ. ქ. პ. (ბ) თბილისის ორგ. ლ. ბერიას სახელობის რაიკომის საორგანიზაციო-საინსტრუქტორო განყოფილების პარტსტატისტიკისა და ერთიანი პარტბილეთის სექტორში ორი დღის ვადაში უნდა გამოცხადდენ ქვემოთ ჩამოთვლილი ამხანაგები: მილოსი თეოფილეს-ძე **ჩხიკვიშვილი,** ალექსი ზოსიმეს-ძე **სახოკია,** მხითარ ეგიაზარის-ძე **მოვსესიანი,** ამბროსი სიკოს-ძე **გაფრინდაშვილი,** ვასილ ტიმოთეს-ძე **სიკოფსი,** არტემ ივანეს-ძე **დავითიანი,** ალექსანდრე სამსონის-ძე **ჩველესიანი,** კატო სერაფონის-ასული **ელესვილი,** სერგო ალექსანდრეს-ძე **მარტიროსოვი,** იასონ სანას-ძე **ენუქიძე,** ეკატერინე გრიგოლის-ასული **ისაევა,** ლევან აივტიკის-ძე **ესაიანი,** დიმიტრი ტროფონის-ძე **ისაევი** და მირონ ისაკის-ძე **აკოფოვი.**

საქ. ქ. პ. (ბ) წითელწყაროს რაიკომში სამი დღის ვადაში უნდა გამოცხადდეს ამბ. არჩილ მიხეილის-ძე **მამამთავრიშვილი.**

დღეს კინოებში

რუსთაველის სახელობის — „მუსიკალური ისტორია“, დღისით — „ექიმი იიბოლიტი“, ოქტომბერი — „მუსიკალური ისტორია“, **დამკვრელი** — „მუსიკალური ისტორია“, დღისით — „სპაერო ფოსტა“, **კომკავშრელი** — „ქარო“, **სპარტაკი** — „ქარო“, **ლუქსემბურგის** სახ. — „მუსიკალური ისტორია“, **26 კომ.** სახ. — „ბელიმბინ“, **კომინტერნი** — „ნათელი გზა“, **განთიადი** — „მიტკა ლელიუკი“, **ვოროშილოვის სახელობის კლუბი** — „საყვარელი ქალიშვილი“, **წითელი არმიის სახლი** — „გამანადგურებლები“, **ნავთლულის რკინიგზის კლუბი** — „გადასასვლელი“.

პასუხისმგებელი რედაქტორი
ვ. ხატიაშვილი

თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის, ტაბრისა და ბალეტის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი

21 ნოემბერს მე-7 ან. მე-3 წარმ.
ჩიო-ჩიო-სან

22 ნოემბერს მე-10 ან. მე-3 წარმ.
ფრავიატა

23 ნოემბერს მე-9 ან. მე-3 წარმ.
ბალჩისარაის შადრევანი

დასაწყისი საღ. 8 ს. 30 წ.
24 ნოემბერს დღის წარმოდგენა
ფრავიატა
დასაწყისი დღის 12 ს.

ქ. მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრი
1940-41 წ.წ. სეზონი

21 ნოემბერს
სერია მე-2 ან. მე-3 წარმ.
სოლომონ ისაკიჩ მეჯღანუაშვილი

22 ნოემბერს
სოლომონ ისაკიჩ მეჯღანუაშვილი

23 ნოემბერს
ბედნიერება

დასაწყისი საღ. 8 ს. 30 წ.
24 ნოემბერს დღის წარმოდგენა
ქოლეჯორნის ქორწინება
დასაწყისი დღის 12 ს.

რუსთაველის სახელობის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი
1940-41 წ.წ. სეზონი.

21 ნოემბერს	22 ნოემბერს	23 ნოემბერს
უღანაშაულო დამნაშავენი	**ბოგდან ხმელნიცკი**	მე-2 ან. მე-5 წარმ. **გუშინდელნი**

დასაწყისი საღამოს 8 ს. 30 წ.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტი ამით აცხადებს, რომ ა. წ. დეკემბერში შესდგება საჯარო პაექრობანი ქვემოთ დასახელებული პირებისა:

თვალის სნეულებათა კათედრის გამგის, პროფესორის მოვალეობის აღმასრულებლის, მედ. მეცნ. კან., ნ. გ. ხრამელაშვილის—24 დეკემბერს, საღამოს 9 საათზე მედ. მეცნ. დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე:
„Проникновение в организм туберкулезных бацилл через неповрежденный коньюнктивальный мешок“.

ოფიციალურ ოპონენტებად დანიშნული არიან მედიცინის მეცნიერებათა დამსახურებული მოღვაწე პროფ. ა. გ. ტრუბნინი, პროფ. ს. საყვარელიძე, მ. ეზრელიძე და პროფ. შატილოვი.

მედიცინის მეცნიერებათა კან. ეს. ი. ხ. შველიძისა—20 დეკემბერს, საღამოს 9 საათზე მედიცინის მეცნ. დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე:
„ანგგვა—ალდგენითი პროცესები სიფილისის დროს, მათი ცვლებადობა სპეციფიკური თერაპიის და თბილისის გოგირდის აბაზანების ზეგავლენით“.

ოფიციალურ ოპონენტებად დანიშნული არიან: პროფ. გ. ცქიმანაური: პროფ. ვ. ასათიანი, პროფ. ა. აბულაძე და პროფ. ლ. ფირცხალავა.

ასპირანტ ე. ე. ნაკაშიძისა—17 დეკემბერს ნაშუადღევის 3-ნახევარ საათზე მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მოსაპოვებლად, თემაზე:
„ფიზიოლოგიური ბოდვის თავისებურებისათვის“.

ოფიციალურ ოპონენტებად დანიშნული არიან: პროფ. ა. გოცირიძე, დოც. გ. შენგელია და დოც. ი. მენთეშაშვილი.

ყველა პაექრობანი შესდგება სოც. ჰიგიენის აუდიტორიაში, ლუნაჩარსკის ქუჩა, № 12.

მსურველთ შრომის გაცნობა შეუძლიათ ინსტ. სამკითხველოში, ლუნაჩარსკის ქუჩა, № 12.

250 **დირექცია.**

საქართველოს სსრ ხალხთა მეურნეობის სახალხო კომისარიატი
ბაკურიანის ბალნეოლოგიური კურორტი
ბაკურიანის ბალნეოლოგიური ინსტიტუტი

23—24 ნოემბერს
საღამო-კონცერტი
მონაწილეობენ: სახელოვნებათა ინსტიტუტის ყველა ჟანრის მსახიობები და მეჩონგურე ქალთა ანსამბლი **ალ. ფოცხვერაშვილის** ხელმძღვანელობით.
დასაწყისი საღ. 9 საათზე. დაწვრილებით აფიშებში.
ბილეთები იყიდება. 180

სსრ კავშირის ვაჭრობის სახ. კომისარიატის თბილისის საჩვენებელი უნივერმაღი
ა. წ. 21 ნოემბერს კარლ მარქსის მოედანზე
ხსნის სამრეწველო საქონლის სავაჭრო ფილიალს.
ფილიალს აქვს ბამბეული, სელისა და აბრეშუმის ქსოვილების დიდი პარფენა და დიდძალი სხვადასხვანაირი საჭირო ნაწარმი.
ფილიალის მესამე სართულზე მოთავსებულია ქალისა და მამაკაცის სამოდელო ფეხსაცმლის კომფორტაბელური განყოფილება.
გარდა ამისა, უნივერმაღს დიდძალი სამრეწველო საქონელი აქვს მირითად სენტრალურ მაღაზიაში, ქორესის ქ. № 7.
ვაჭრობა თბილუნივერმაღის როგორც ცენტრალურ მაღაზიაში, ისე ყველა ფილიალში სწარმოებს დილის 10 საათიდან საღამოს 7 საათამდე.
8924 **დირექცია.**

ბ. ბერძენიშვილის სახ. ფიზიკურ-ტექნიკური ინსტიტუტი
ბ. ბერძენიშვილის სახ. ფიზიკურ-ტექნიკური ინსტიტუტის ბიბლიოთეკა
ბ. ბერძენიშვილის სახ. ფიზიკურ-ტექნიკური ინსტიტუტის ბიბლიოთეკა

ბ. ბერძენიშვილის სახ. ფიზიკურ-ტექნიკური ინსტიტუტის ბიბლიოთეკა

მე-24 საშუალო სკოლის თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებენ მასწავლებელ გალინა რუსაძეს მისი დედის **ვარდოს** გარდაცვალების გამო. 8908	უახლოესი მეგობრები თინა პეტრიაშვილი და ელენე ხიდურელი იუწყებიან **ზინიკო ხიდურელის** გარდაცვალებას. 8911
მშობლები ლადი, ელისაბედ, ძმა ლევან, დები თამარ, ოლოა, კლარა იუწყებიან **აქვსენტი ვლადიმერის-ძე სხულუხიას** გარდაცვალებას. პანაშვიდი 24/XI ს. ცაიშში (ზუგდიდის რ.). 8906	მშობლები ვასო, თამარ, ძმები ლევან, გივი, ბებია ბარბარე, ბიძები, ბიცოლები, მამიდები კუტალაძეები იუწყებიან **ქეთო ვასილის-ასულ კუტალაძის** გარდაცვალებას. დაკრძალვა 24/XI საკაძიასერში (ჩოხატაურის რ.). 8909
მეუღლე ალექსანდრე, შვილები ემზარ, ანზორო, თეოდორაძეები, მშობ